

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 110. szám
1940. május 18., szombat

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1—1938.

A német hadvezetőség jelenti:

Áttörték a francia megerősített védelmi vonalat a német csapatok Maubeuge és Sedan között

Visszavonult a belga haderő — Az angol légiflotta támadása németországi katonai célpontok ellen

Churchill Párisban folytatott tárgyalásokat

Berlin. (Rador.) A vezérfőhadiszállás közli: Antwerpen és Namur között tomboló csatában, Navretől délre áttörtük a Dyle állást és elfoglaltuk a Namur erőd északkeleti arcvonalát, Maubeuge-tól délre egészen a Sedantól délkeletre fekvő Carrignanig 100 kilométernyi szélességben áttörtük a Maginot-vonalat. A francia páncélos erőket, amelyek Dimantól nyugatra szembeszálltak a német páncélos erőkkel, megvertük. A hadsereg és a légihaderő kötelekei mindenütt üldözik a nyugat felé visszavonuló ellenséget. A Sedantól délkeletre folyó harcokban 12 ezer foglyot ejtettünk, közöttük két tábornokot és számos löveget zsákmányoltunk. A Saar vonalon folytattuk a felderítő tevékenységet a Maginot-vonal ellen. Hollandiában folyamatban van a Seeland-tartományban lévő szigetek elfoglalása. A Tholen sziget csütörtökön megadta magát.

A német hadvezetőség jelenti: A német repülők május 17-én, pénteken már a korai reggel órákban jelentős sikereket arattak a belga fronton. A német repülőegység, amely Messerschmidt gépekből állt, egy óra leforgása alatt 13 Blenheim-típusú angol repülőgépet lőtt le, anélkül, hogy veszteséget szenvedett volna. Dunkerque kikötőjében egy torpedóromboló néhány perc alatt elsüllyedt két bombatalálat következtében. Ezenkívül egy cirkáló és egy romboló komoly sérüléseket szenvedett.

Elfoglalták a németek a namuri erődöket

Berlin. (Rador.) A német főhadiszállás jelenti: Az Anvers és Namur közötti harcok során

a német csapatok áttörték a Dyle-vonalat, míg a frontszakasz északkeleti részén elfoglalták a namuri erődítményt. A Maginot vonalat Maubeuge-tól délre Carrignanig 100 kilométer hosszúságban áttörték. Azokat a francia tankokat, a melyek Dinanttól nyugatra ellenálltak, szétszórták.

A német hadsereg és a légiflotta egységei üldözik az ellenséget, amely nyugat felé menekül. Sedantól délnyugatra folyó harcok alkalmával Balck alezredes, az egyik gépesített ezred parancsnoka személyes bátorsága révén egységeivel rendkívüli sikereket ért el. A németek ezen a frontszakaszon

12 ezer katona és tiszt, közöttük két tábornok került fogságba.

A németek egyébként sok ágyut zsákmányoltak. A déli szárnyon küzdő német egységek visszaverték az ellenség támadásait, majd ellentámadásba mentek át és sikerült előnyömlőniük. Saar vidékén a német csapatok folytatták felderítésüket a Maginot-vonal ellen. Mint már a német főhadiszállás csütörtöki jelentésében közölte, a francia tüzérség tegnap lőtte Rastadt nyílt várost. A németek megtorlasként Hagenau várost vették tűz alá. Hollandiában folytatódott a Seeland körzetben lévő szigetek elfoglalása. Tholen sziget csütörtökön megadta magát.

A német légi egységek május 16-án sorozatos támadást intéztek az ellenséges vonalak mögötti szakaszokra.

Ugy Franciaország, mint Belgium területén, aminek következtében több utat és vasúti sínpárt megrongáltak, több vonatot is bombatá-

lalat ért és az uttesteken haladó katonai egységeket szétszórtak. A belga-holland határ közelében a repülők elsüllyesztettek egy cirkálót és egy másik csatahajót. Egy csataszállító hajó annyira megrongálódott, hogy később elsüllyedt, két cirkálót súlyosan megrongáltak a légi egységek bombái. Az Észak-tenger közepén egy ellenséges tengeralattjárót bombatalálat ért. Minden valószínűség szerint a buvárhajó elsüllyedt.

Narvik kikötője közelében egy cirkáló és egy csatahajó kisebb sérüléseket szenvedett a

Páris környékét katonai körzetnek nyilvánították

Páris. (Rador.) Páris környékét katonai körzetnek minősítették. Ennek értelmében senki nem hagyhatja el Páris-t külön engedély nélkül.

A Havas-ügyenökség jelenti: A péntek délelőtti kiadott francia hadijelentéssel kapcsolatban a katonai helyzetet a következőképpen ítélik meg: A csütörtöki nap aránylag előnyösen zárult. A francia csapatokon ültört rés elleni ellentámadás kielégítő körülmények között folyt le. Ez a rés a Sambre és Sedan közötti keletkezett.

Sedantól délre rendkívül nehéz ütközet folyik és ez semmiféle változást nem hozott a helyzetben. Erdőket és falvakat foglaltak el és foglaltak vissza. Ezek ötször-hatszor cserélték gazdát. Pénteken reggel a németek megismételték támadásaikat a Sambre-folyótól északra az angol haderők ellen Louvain és Malines környékén, valamint Retheltől északra.

A Havas-ügyenökség a következőképpen jellemzi a nyugati arcvonal katonai helyzetét: A csütörtöki nap hadműveleteinek lebonyolítása a szövetségesek átcsoportosították csapataikat. Ez a művelet a német páncélos egységeknek a Maas keleti részére történt behatolása következtében vált szükségessé.

A páncélos osztagok ezenkívül behatoltak azokra a területekre is, ahol szerdán összeütköztek a szövetségesek és a németek a Maas folyón történő átkelési alkalmával.

A franciák arra törekednek, hogy nagyszámú friss csapatok harcra valóra vetésével betömjék azt a rést, amely az elmúlt napokban keletkezett. Ezek a csapa-

légibombáktól. Ugyancsak a narvik partok mentén bombatalálat ért egy 15 ezer tonnás tankhajót, amely kisiklott. Légiharc során egy ellenséges vadászgép lezuhant.

A német repülők támadást hajtottak végre a partraszállt ellenséges csapatok ellen és az összpontosított egységek ellen is, amely által megkönnyítették a német hegyivadászok helyzetét.

A védőharcot folytató német hegyivadászok egyébként erősítést kaptak.

A csütörtöki nap folyamán az ellenség 59 repülőgépet veszített. Ezek közül 30 légiharc során, míg 8 gép a légharító ütegek tüzelése következtében pusztult el. A többi a különböző repülőtereken lőtték szét. A német gépek közül 15 nem tért vissza.

Az ellenséges csapatok elhelyezkedése

Páris. (Rador.) A Havas jelenti: Péntek reggel érkezett jelentések szerint csütörtök este a következő helyzet volt a harctereken: Az angol, belga és francia csapatok az Escout és Sambrefolyók torkolatánál helyezkedtek el. Sambretől délre a német csapatok a Maas balparján helyezkedtek el széles kiterjedésben, valamint a Retheltől északra és Sedantól keletre, ahol csütörtökön erőteljes csatározások folytak. A front többi helyén viszonylagos nyugalom volt.

A nyugati háború második hetének kezdetén megállapítható, hogy a harc a Maas mellett bár tovább folyik, csütörtökön újabb tömegtámadásokra nem került sor. Az angol csapatok Louvain-nél harcoltak és márként a Reuter iroda jelenti, urai maradtak a városnak.

Bernhardt herceg Seelandban harcol

London. (Rador.) A londoni holland követség hivatalos közleményt adott ki, amely szerint a letételes helyről jelentik, hogy Bernhardt herceg Julianna holland trónörökös nő férje a Seeland-tartományban küzdő holland csapatoknál tartózkodik. Közlik azt is, hogy Halifax lord angol külügyminiszter csütörtökön délután kihallgatáson jelent meg Vilma királynőnél, a Buckingham-palotában.

toth elsörendü feltételek mellett érkeztek meg kijelölt helyeikre

A németek hajnalban támadást indítottak a Rethel és a Sambre közötti keletkezett résen.

A Sambre-től északra az angol-belga csapatok ellen.

A sedani ütközet folyik és a francia gyalogság, amelyet a repülőgépek, a harckocsik és a tüzérség erősen támogatnak, visszaverték a német támadásokat.

Ennek a védekezőjellegű harcnak során több falu és erdő hatszor cserélt gazdát. Francia katonai körök szerint a helyzet kielégítő.

Kézigránátharc és légitámadás Louvainnél

London. (Rador.) A brit csapatok tegnap délután a louvaini vasúti állomáson kézigránátharcot folytattak a németekkel. Tegnap 29 német bombavető támadta meg Louvain városát, ahová robbanó és gyújtó bombákat dobtak le. Nehány ház kigyulladt és összedőlt.

London. (Rador.) Tegnap a hajnali órák óta az angol légi erők hullámmal egymásután támadták bombákkal és gépieggyverekkel a Maas völgyében előnyömlő ellenséges csapatokat és állásokat. A pontonhidakat levegő-

be röptették és az utakat a nehéz bombák által eltalált tankok és teherautók roncsai zárták el. A támadások során 35 ellenséges bombavető gépet lelőtek.

Uccai harcok Löwenben

London. (Rador.) A Reuter ügynökség jelenté, hogy csütörtökön Löwen belga városban elkezdődött harcok folytak az angol és német csapatok között. Az angolok minden uccakereszteződésnél elszánt küzdelmet vívtak és az újabb jelentések szerint végül is kiszorították a városból a németeket.

Namur és Löwen között a szövetséges csapatok készen állanak az újabb német támadások elhárítására.

Páris. (Rador.) A francia hivatalos jelentés a következő: A harcok csütörtökön és péntekre virradó éjszaka folyamán megszakítás nélkül folytak. Sedantól délre és Heheltól északra. A belgiumi harcok azonban nem vesztek hevesebbé. Elzasz-Lotharingából nincs különösebb jelenteni való.

Jelenlős csapatátiosortosításokat hajtottak végre a franciák

Páris. (Rador.) A szövetségek közeli hadvezetőség tegnap végrehajtotta azokat a csapatátiosortosításokat, amelyek a Maastól nyugatra elterülő vidéken a német páncélos osztagok behatolása végett szükségessé váltak. A hadvezetőség friss csapatokat is vont össze azokon a helyeken, ahol a német csapatok behatoltak. A néme-

A Havas iroda magyarázó közleménye szerint Namur és Sedan között a helyzet csütörtökön nem változott majdnem semmit. A harcok ezen a frontszakaszon is tovább folytak, de már nem olyan hevesen, mint előzőleg. A csütörtöki viszonylagos lanyhulásból nem lehet azt következtetni, hogy a németek az előnyomulással végleg felhagytak volna. A nyugalmat a francia főparancsnokság arra használta fel, hogy megerősítsék állásaikat és a csapatokat elosszák. A jelentés végül megjegyzi, hogy a légi ütközetek továbbra is teljes heveséggel folynak.

Ugancsak a Havas ügynökség jelenti azt is, hogy

péntekre virradó hajnalban Löwen és Malmedy között a németek újabb heves támadást intéztek a belga csapatok ellen.

tek hasonló intézkedéseket tettek és péntek reggel a Sambre folyó és Sedan között újabb támadást kezdtek. Amíg csütörtökön az említett vonalakon aránylag nyugalom volt, Sedannál az elkezdődött harc tovább folyt. A küzdelmek során az e vidéken lévő egyes községek és erdők egymásután hat ízben cseréltek gazdát.

„Vigyáznl kell az idegeinkre“

London. (Rador.) A Reuter ügynökség a Belgiumban lévő angol haderő részéről jelenti: Ugy hiszik, hogy a Brüsszeltől keletre — Löwen városát is beleértve — elhelyezkedett angol haderő érintetlen marad. Kérdéses azonban, hogy az angolok megmaradnak-e jelenlegi helyzetükben, vagy átcsoportosítják őket. Ez azonban a szövetségesek jobbszárnyának tevékenységétől függ. Nem kétséges, hogy

Gamelin elkészítette az ellentámadás tervét, de óvakodik veszélyes tevékenység kérésztől.

Eifoglalta új állásait a belga hadsereg

Brüsszel. (Rador.) A belga főhadiszállás közli: A szövetséges haderővel együtt dolgozó belga haderő elfoglalta új állásait. Ezt a legnagyobb nyugalommal hajtották végre jó körülmények között. Az erőteljes és számos összecsapás ellenére is a belga hadsereg érintetlen és megőrizte erkölcsi színvonalát.

London. Az angol vadászpilóták csütörtökön összesen 29 német repülőgépet lőttek le.

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti, hogy szerdáról csütörtökre virradó éjszaka Köln város felett ellenséges repülőgépek jelentek

meg és bombatámadást hajtottak végre. A támadás során egy személy életét veszítette, egy másik pedig megsebesült. Néhány házat a bombák erősen megrongáltak. Igen sok bomba a nyílt mezőn robbant fel és nem okozott kárt.

London: Nem várható gyors eredmény

London. (Rador.) A Reuter közli: Annak ellenére, hogy a belgiumi helyzet igen komoly, Londonban bizakodóan ítélik meg a körülményeket. A Párisból érkezett jelentések vétele után illetékes

angol körök kijelentették, hogy csütörtökön a helyzet kedvezőbb volt, mint szerdán. Francia katonai körök a Maas környéki harcokat a verduni harcokkal hasonlítják össze. A Maasnál folyó harcok napokig, sőt etekig tarthatnak és tartalmuk alatt mindkét félnek váltakozó sikert eredményezhetnek.

Nem várható gyors eredmény

és néhány nap szükséges, hogy általános és tisztá képet lehessen alkotni a helyzetről. Londonban hangsúlyozzák, hogy különböző szenzációt kejtő hírek kerülnek forgalomba, ezeket azonban nem szabad teljes egészében figyelemre méltatni.

Rövidesen felszabadul a hollandiai német haderő

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda jelenti, hogy Hollandia teljes kapitulációját, a német csapatoknak Amszterdamba és Hágába való bevonulása befejezett ténnyé tette.

Hollandiában hamarosan ismét rend és nyugalom lesz. A lakosság lojálisan viselkedik és nyugodtan folytatja munkáját.

A Hollandiában lévő német haderőnek nagyrészt néhány napon belül a belga harcokra lehet küldeni. Antwerpen környékén a harcok elérik a csúcspontot és a katonai szakértők megállapítása szerint ezen a részen több millió katona a legmodernebb felszereléssel harcol egymással.

Belgium jövője ennek az óriási csatának kimenetelétől függ. Az angol és francia hadvezetőség hatalmas belga tömegeket küld a dylei szakaszra, hogy

megakadályozzák a német csapatok előnyomulását, illetve a belga tengerparti elfoglalását, ami az angol tengerparti közvetlen megtámadását segítené elő.

A franciák több ponton megkísérelték, hogy részt üssenek a németek soraiban és ez alkalommal vetették harcba a legnagyobb típusu rohamkocsijaikat.

A német szárazföldi és légi haderőnek sikerült megakadályozni ezt a támadást s visszaverték a franciák mozgó várakkal történt nagy támadását. A német bombavetők sok ellenséges gépet és harci kocsit pusztítottak el.

Csatlakozott a szövetségesekhez a holland flotta

A Times beszámoló arról, hogy a holland hadiflotta a szövetséges hajóhad oldalán teljesít szolgálatot.

A holland flotta négy cirkálóból, nyolc torpedórombolóból, huszonegy tengeraltatóból, harmincnégy segédcirkálóból, partórhajókból, valamint aknákuta-

Napoleon bajusza

Irtó: Pierre de La Batut

Az inasa előtt senki se nagy ember. De a felesége előtt se s még boldog lehet, aki felesége nem kezel boldognak. Le Pichard ur szívesen idézte ezt a mondást, amiből kiderül, hogy magát nagy embernek tartotta. Mindenestre vagy nős ember volt s egyetlen szenvedélye a rézkarc, a metszet. Le Pichard ur igazi, esztelen gyűjtőszendéllyel gyarapította metszeteinek táráát és mint az hamisítatlan gyűjtőhöz állik, a metszeten nem a művészi becst értékelte, hanem a piaci ár, illetve a ritkaság kérdése. Vagyont fizetett például valamely metszert, amelynek első levonatain olyan hiba volt, amelyet a későbbi levonatokról, illetőleg később a lemezről eltűntek. Egyszerűen úgy gyűjtötte a metszeteit, mint más a bélyegeit.

Le Pichard ur belépett a „Festő majom“ című műkereskedésbe és köszönni is kifejezett, mert megpillantott egy metszert, amelyet egy éppen indulni készülő fiatal hölgy tartott kezében:

— Asszonyom, — mondta Le Pichard — önnek szerencséje van. Ha öt perccel előbb jövök, akkor ön nem vásárolhatta volna meg ezt a képet. Ön szakértő talán?

— Egy kicsit — mosolygott a fiatal hölgy és Le Pichardra emelte buzavirágzinű, hosszú pillákkal árnyékol szemét.

— A metszet — folytatta Le Pichard — a mondóvil csatát ábrázolja és Bonaparte Napoleon tábornok bajuszt visel rajta. A metszet valamennyi későbbi levonatain már nem visel bajuszt.

— Valóban, bajusza van — mondta a hölgy szórakozottan. — De én jobban szeretem a boróvált embereket.

Le Pichard ur elpirult. Ő maga is boróvált volt. Hirtelen ötlete támadt és azonnal kivételhez is fogott:

— Megengedi, hogy meghívjam egy csésze teára? Elbeszélgethetnénk szakkérdésekről. S ha egy nap el akarná adni ezt a metszert, tudhatja, hogy mindig szívesen és drágán megvásárolom.

A fiatal hölgy nem nagyon tiltakozott s néhány nap múlva nem tiltakozott akkor sem, mikor az egyébként igen megnyerő külsejű Le Pichard ur meginvitálta, nézze meg gyűjteményét. A hölgy neve Mme Piot volt, két évvel ezelőtt vált el urától, szabad volt és csinos s tulajdonosa a metszetenek, a bajuszos Napoleonnak, ennek a páratlan ritkaságnak, amely Le Pichard ur szemében minden hozományánál többbe ért. Le Pichard ur töprengt, töprengt s egy szép nap elhatározta magát:

— Izlésünk egyezik, miért ne egyesítenénk ételünket is? — kérdezte.

— Egy valómással tartozom önnek — mondta erre Mme Piot hevesen dobogó szíjjel: — Én nem vagyok gyűjtő és egyáltalában nem értek a metszetelekhez. Azt a Napoleont is azért vettem, mert kellett egy akkora kép az előszobámba. Azóta oda is ajándékoztam unokaöcsémnek...

Le Pichard urát szívenütötte ez a család. Nem válaszolt mingyárt. Hogyan is válaszolhatott volna? Hiszen neki nem az asszony kellett, hanem a páratlan ritkaság, amely az asszony tulajdonában volt. S talán mint gyűjtőből, egyéb szép pél-

dányokat is remélhetett volna. S most kiderül, hogy az asszonyt nem érdekli az a dolog, ami neki kizárólagos szenvedélye és kiderül, hogy nincs többé birtokában legértékesebb tulajdonát!

Le Pichard ur nem adott végleges választ és nem ismételte meg kérdését. Ő, az asszonyok f Ezek az asszonyok! — sóhajtozott egész nap és szám szerint pontosan öt szakítólevelet szövegelt meg s valamennyit összetépte. Másnap délelőtt tépelődve lépett be a „Festő majom“ba. A tulajdonos lelkesedve fogadta a jó vásárlót:

— Gyönyörű darabjaim vannak az ön számára. Mit szól például ehhez?

— Remek! — felelt Le Pichard ur közönyösen.

— Első levonat.

— Bizonyára — így Le Pichard ur.

— Figyelje az árnyékolás finomságát.

— Figyelem — mondta Le Pichard ur, azzal kezébe vette és szemlélni kezdte a metszert. De nem oda figyelt. Egyszerre Mme Piot képe állt előtte, úgy aogyan először látta a műkereskedésben. Hiszen itt ismerte meg. Egyszerre ellenállhatatlanul kedvesnek, finomnak, szépnek, csábítóknak találta és kezében remegni kezdett a kartonlap. S arra gondolt, hogy mit is ér akár ezer ritka metszet egyetlen efragadó asszonnyal szemben, aki az övé lehet, csak egy szavába kerül?!

— Megvásárolja a metszert? — kérdezte a kereskedő.

— Nem! — felelt hirtelen Le Pichard ur. — Sőt ezennel megbízást adok önnek, hogy adja el gyűjteményemet. Megnősülök és feleségem a modern képeket szereti. Ugy találja, hogy a régi metszetenek nyomottá tennék lakásunk hangulatát

tökből áll. A holland flotta egyrésze Hollandiában, a többi része pedig az angol hadikikötőkben állomásozik. A hárommillió tonnát kitevő holland kereskedelmi hajóhad, szintén a szövetségesek rendelkezésére áll.

A holland fegyverletéte' jelentősége a légháború szempontjából

Berlin. A Berliner Lokalanzeiger fejtegeti cikkében a hollandiai kapituláció várható következményét és annak stratégiai jelentőségét. A cikk ezeket írja:

„Amíg a német öböltől az Orkney szigetekig ezer kilométer a légi távolság, addig a nyugatnорvégiai repülőterektől a legfontosabb angol hadikikötők csupán 475 kilo-

„A helyzet súlyos, de nem kétségbeesítő”

Páris. (Rador). A francia közvélemény lélegzetelállítóan várja a Maas mentén folyó nagy csata híreit. A lapok nyugalomra és hidegvérre intik a közönséget és hangsúlyozzák, hogy a helyzet súlyos, de kétségbeesítőnek nem mondható.

Churchill Párisba repült és katonai tanácskozáson vett részt

Páris. (Rador). Churchill angol miniszterelnök szakértők kíséretében csütörtökön Párisba érkezett és felkereste Reynaud-t, majd pedig részt vett azon a tanácskozáson, amelyen Daladier és Gamelin tábornok is megjelent.

A Havas-iroda közli: Illetékes körök megállapítása szerint a Párisban megtartott azon értekezlet, melyen Churchill, Reynaud, Daladier és Gamelin vettek részt, rendkívül fontossággal bír.

Az értekezleten ugyanis megvitatják a most folyó hadműveletekkel kapcsolatos, valamint a jövőre szóló katonai intézkedéseket.

Churchill péntek hajnalban repülőgépen vizsátért Londonba.

„Svájcon keresztül vagy Belgiumon át?”

Teljes erővel tombol a harc a nyugati fronton. A Reuter-iroda közli az angol légügyi minisztérium jelentését — amelyről röviden már beszámolt az Aradi Közlöny — és amely szerint tegnap éjjel a német Rajna-vidék fölött az angol légi flotta a háború eddig legnagyobb légitámadását hajtotta végre a felvonuló német csapatok ellen.

Teljes holdfényben folyt le a támadás és mint a jelentés mondja, a bombavető nagy pusztítást végeztek a német motorizált osztagokban és több municióraktárt felgyújtottak.

A támadást követő reggelen, a felderítő repülő megállapították, hogy autoroncsok megszámlálhatatlan tömege fekszik az ország úton, valamint fontos vasúti gócpontokat, állomásépületeket, hidakat és raktárakat pusztítottak el.

A német hadijelentés röviden szintén megemlékezik az angol bombavető támadásáról és megállapítja, hogy azok nem okoztak lényegesebb károkat.

A „Völkischer Beobachter” véleménye

Berlin. A Völkischer Beobachter cikket közöl, amelynek címe: „Új támadás” és ebben a franciáknak azt a véleményét fejezi ki, hogy a győzelmet csak úgy érik el, ha megkerülik a német erődműveket nyugat felől, Svájcön keresztül, vagy Belgiumon át. Ezt a lehetőséget azonban már a németek megvalósították Belgium és Hollandia megtámadása révén. Mégis — fejezi be a cikket a lap — úgy látszik a nyugati hatalmak újabb tervével állunk szemben, mert azok újabb harcot keresnek.

Duff Cooper: Valamennyien tudjuk, hogy a helyzet súlyos

London. (Rador). Duff Cooper tájékoztató miniszter rádióbeszédet mondott és felhívással fordult az angol lakossághoz és ebben figyelmezteti őket, hogy ne higgyenek az álhíreknek és akik ilyeneket terjesztenek, azokat tegyék ártalmatlanná és ne hagyják az erkölcsi erőt aláaknázni.

— Nagy csatában állunk most — mondta a miniszter — ami a történelem egyik legnagyobb jelentőségű eseménye lehet. Ez a

méter távolságra vannak. Az angol északi partok távolsága innen 550 kilométer. — Ugyancsak 550 kilométernyire van Dánia-tól Anglia középső keleti partvidéke. Hollandia megszállása után most már az angol déli partok fontos kikötői is sokkal közelebb kerültek a német léghaderő támadó körzetéhez. Hollandia déli partvidékéről a német repülőgépeknek — írja a Berliner Lokalanzeiger, — már csak macskaugrás Anglia. Rotterdamból London mindössze 320 kilométernyire van. Dower pedig csupán 225 kilométernyire. A brit partoknak az Északi-tengerbe legkeletebbre kivuló része Yarmouth pedig már csupán 220 kilométernyire van Rotterdamtól. A repülőút Angliáig tehát egy óránál kevesebb.

— Ha még súlyosabb balsikerek érnének minket, — írja a Temps — ha országunk területe újabb német invázióknak volna kitéve, még akkor sem kellene kétségbeesni, hanem fokozottabb előkészítéssel kellene a jövődönkért szembeszállnunk.

A Havas-iroda közli: Illetékes angol körök szerint Churchill miniszterelnök, aki csütörtökön váratlanul Párisba érkezett, tegnap határozta el, hogy repülőgéppel a francia fővárosba utazik, miután megkapta azokat a jelentéseket, amelyekből véleményét alkothatott a Belgiumban történt rendkívül jelentőségű eseményekről. Churchill párisi látogatását rendkívül fontosnak tartják. Annak ellenére, hogy a helyzet komoly, Londonban nagy bizalom uralkodik. Az utóbbi napokban kiadott jelentésekből megállapítást nyert, hogy a brit légi egységek, — a gépeket a gépekkel, a pilótákat a pilótákkal összehasonlítva, — határozott fölényben vannak az ellenséggel szemben.

csata a legnagyobb elkeseredéssel folyik és könnyen lehetséges, hogy súlyos perceket kell elviselnünk. Valamennyien tudjuk, hogy a helyzet súlyos, és mindent elkövetünk, hogy a helyzet súlyosságát csökkenthessük. Ügyünk igazságos és minden reményünk megvan a győzelemre.

A Giornale d'Italia javasolja:

Figyelmeztetni kell az angol külügyminisztert, hogy ne avatkozzék Olaszország belügyébe

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenti: Az angol külügyminiszter az Osservatore Romanoval foglalkozva megállapította, hogy ez a civilizáció lapja, amire a Giornale d'Italia válaszképpen megállapítja annak szükségességét, hogy az angol külügyminisztert

Az USA katonai védelmi szövetséget köt a latin-amerikai államokkal

Newyork. A washingtoni külügyminisztérium közölte, hogy tárgyalások folynak az Egyesült-Államok és Latin Amerika államai között katonai és védelmi szövetség kiépítéséről. Venezuélával a Panama csatorna megvédéséről tárgyalnak. Külön tárgyalások folynak Braziliával. A kormány törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, amely felhatalmazza az Egyesült-Államok kormányát, hogy hadihajókat és léghajókat bocsásson a latin-amerikai államok rendelkezésére.

Washington. (Rador.) Saint Quentin francia nagykövet szerdán délután megbeszélést folytatott Sumner Welles külügyi államtitkárral az általános helyzetről.

Rio de Janeiro. (Rador.) Jólétesült körökben kijelentették, hogy a brazil kormány meg-

A HABZÓ FOGPÉP

figyelmeztetni kell: ne avatkozzék be Olaszország belügyébe, mert ehhez semmiféle joga nincsen. Az Osservatore Romano cikkeit és a vatikáni rádióleadót illetően a lap megállapítja, hogy ez csak Olaszországot és az olasz állampolgárokat érdeklik. Az angoloknak és franciáknak már módjukban állott meggyőződni arról, hogy az olaszok úgy gondolkoznak és úgy cselekednek, ahogyan azt érdekeik előírják és nem fogadják el utasításokat a demokráta imperiálistáktól. Az angol külügyminiszter nagyon jól tenné, ha Anglia ügyeivel foglalkoznék, amelyek különösen ezekben a napokban igen sok gondot és elfoglaltságot okozhatnak. Egy ilyen beavatkozás, mint ami most történt, céltalan és nem előnyös.

„Oroszország nagy rokonszenvvel viseltetik Jugoszlávia iránt”

Belgrád. (Rador). Az a kereskedelmi bizottság, amely aláírta a moszkvai egyezményt, csütörtök délután tért vissza Belgrádba. Ebből az alkalomból Georgevics, a bizottság elnöke a következőket mondta:

— Rendkívül mértékben meg vagyunk elégedve az elért eredményekkel. A bizottság tagjai meggyőződhetnek arról, hogy Oroszország nagy rokonszenvvel viseltetik Jugoszlávia iránt. Molotov és Mikojan népbiztosok a legnagyobb szívélyességgel fogadtak bennünket.

Cáfolják, hogy Jugoszlávia elzárta a határt Magyarország felé

Belgrádból jelentik: Hivatalos körök megcáfolják azt a külföldi célzatos hírforrásból származó híresztelést, mintha Jugoszlávia részéről Magyarország felé a határt elzárták volna.

kapta az uruguayi kormánynak az amerikai köztársaságok közös tiltakozó nyilatkozatára vonatkozó javaslatát, amely elítéli Hollandia, Belgium és Luxemburg semlegességének megsértését. A brazíliai kormány hozzájárult a hozzáintézett javaslatához.

Caracas. (Rador.) A venezuelai kormány szintén hozzájárult az uruguayi kormány javaslatához az amerikai nemzetek közös tiltakozásával kapcsolatban.

Ismertette már az Aradi Közlöny Roosevelt, az Egyesült-Államok elnökének beszédét, amelyet a szenátus és a képviselőház egyestett ülésén mondott.

Ugy Amerika, mint Európa közvéleménye és diplomáciája érthető izgalommal várták ezt a beszédet, mert az Egyesült-

URANIA: mind a vezet. Tel. 12-32.

3, 5, 7, 30, 9, 30

Szenzácós kettős műsor!

I. „Gyilkol a dzsungel”

JACK HOLT izgalmas harca ember-
evőkkel az életért és arátjáért.

II. „KATIA”

A cári udvar pompája. Szerelm, tánc, vígadás, minden tal alható
legnagyobb filmjében.
DANIELLE DARRIEUX HIRADÓKI

Egy pár nap é. itt van a legötletesebb és legtökéletesebb
sz. nos film: a Metro-filmház gyöngye, a csodák csodája:

„Az Oz-i nagyvarázsló”

Államok végleges álláspontjának leszövezését várták. Az elnök beszédéből az aggodalom hangja érzett és lényege az volt, hogy az Egyesült-Államok védelmét fokozni kell, csak így teremthető meg az aránylagos biztonság.

Foglalkozott az európai háboruban eredményesen használt ejtőernyős osztagokkal és rámutatott arra, hogy a technika fejlődése ké-

Megegyezős készült Rooseveltt újabb le'ölésére

Newyork. (Rador.) Amerikai politikai körökben olyan hírek keringenek, hogy az Egyesült-Államok nagy pártjai, a demokráta párt és a köztársasági ellenzék között bizalmas tárgyalások folytak az elnökválasztási harc tombolásának kikapcsolása érdekében. Az európai események ugyanis lényegesen csökkentették a belpolitikai ellentétet a két párt között és így

Roosevelt kezdeményezése a háború kiterjedésének megakadályozása érdekében

Newyork. (Rador.) A Newyork Times részleteket közöl Rooseveltt Mussolinihez küldött üzenetéből. A lap szerint az Egyesült-Államok elnöke ismertette aggodalmait a háború kiterjedésével kapcsolatban és felkérte Mussolinit, vesse latba minden tekintélyt a háború kiterjedésének megakadályozására. A felhívás gyakorlati értelme a lap szerint, hogy Olaszország ne avatkozzék be a háborúba.

Olasz vélemény Rooseveltt beszédéről

Róma. (Rador.) A Stefani hírnökség jelenti: A Popolo di Roma Rooseveltt elnöknek az amerikai néphez intézett háborús riasztásáról azt írja, hogy az elnök valódi célja országát az európai háborúba sodorni és hogy, mint harmadszor megválasztott elnök bainka legyen a háborús Egyesült-Államok szent egységének.

Az olasz pénzügyminiszter a szenátusban elmondott beszédében többek között a következőket jelentette ki: Az Egyesült-Államok, amely fokozatosan összegyűjtötte a világ csaknem valamennyi aranykészletét, kockáztatják, hogy a kezükben lévő értékek megsemmisüljenek.

Egyiptomi angol állampolgárok sorozása

Kairó. (Rador.) A Reuter jelenti: Az Egyiptomban lakó angol állampolgárok sorozása pénteken roggal vette kezdetét. Ugy katonai, mint polgári téren egyébként megtették minden előkészületet, hogy semmiféle esemény ne érje készületlenül Egyiptomot.

Genfben maradt a Népszövetség titkári hivatala

Genf. A svájci távirati iroda cáfolja azokat a híreket, mintha a Népszövetség titkársága elhagyta volna Genfet. Mindössze annyit történt, hogy Avenol főtitkár különösen arra adott ki utasításokat a titkári hivatalnak, hogy mit kellene tenni, ha idegen hatalom megsértené Svájc semlegességét.

Továbbra is Chamberlain marad a konzervatív párt vezetője

London. (Rador.) Neville Chamberlain továbbra is a konzervatív párt vezetője marad, annak ellenére, hogy már nem ő a miniszterelnök. Churchill ugyanis kijelentette, hogy miután ő az egyesített nemzeti kormány elnöke, nem találja helyesnek, hogy ugyanakkor a konzervatív párt elnöke legyen.

Angol flottaépítési program

London. (Rador.) Anglia tengeri fegyverkezésének programjáról a következő részleteket jelentik: 1939. február 1-én a kiegészítő hajókon kívül a következő hadihajók állottak építés alatt: Két páncélos, öt repülőgépanyahajó, huszonöt cirkáló, huszonnyolc torpedóromboló, huszonöt aknakutató, az ugyanez év február 28-iki program alapján pedig további két páncélos, egy repülőgépanyahajó, négy tengeralattjáró, négy cirkáló, harminchét torpedóromboló és más kisebb egységek.

Idegenellenőrzés Belgrádban

Belgrád. (Rador.) A Belgrádban tartózkodó idegenek ellenőrzése céljából a prefektúra rendeletet adott ki és ebben kötelezte

persé teheti az ellenséget arra is, hogy felgyujtsa Amerika nemzeti Capitoliumát.

Washington. (Rador.) Az elnök tegnapi beszéde nagy hatást gyakorolt a közvéleményre. Beszédének különösen az a része tett mély hatást, amelyben az elnök azt követelte, hogy Amerika azonnal fogjon hozzá ötven-ezer tengeri és szárazföldi repülőgép építéséhez.

nem lehetetlen, hogy meggyőzés jön létre közöttük nemcsak az elnökválasztás hanem a közös kormányzás kérdésében is. A meggyőzés alapján Rooseveltt jelölnek egyhangúlag elnöknek, míg az alelnöki tisztséget a köztársasági ellenzék egyik vezetője kapná. Az új kormány pedig a két párt koalícióján alapulna.

őket, hogy ABC sorrendben jelentkezzenek május 20-tól kezdve és hozzák magukkal valamennyi igazoló irataikat.

A nők és a tizenhárom éven felüli gyermekek is mozgósíthatók Olaszországban

Olaszországban, általános, vagy részleges mozgósítás esetén — mint az „Universul” című lap írja — a lakosságnak azokat a tagjait, akik nincsenek katonai szolgálatra kötelezve, így a nőket és a tizenhárom éven felüli gyermekeket, polgárilag lehet mozgósítani.

Az olasz magatartás

Róma. (Rador.) A Reuter-hírnökség tudósítója jelenti: Általános a vélemény, hogy ha Olaszország el is határozta esetleg a háborúba való belépését, a jelenlegi helyzetben

egyelőre változás nem fog beállni. A Comé di Savoya elindulását úgy értelmezik, hogy két héten belül a békét nem fenyegeti veszedelem.

Nyugalomra és hidegvérre int a svájci hadvezetőség

Bern. (Rador.) A svájci nagyvezérkar közli: A legutóbbi napok eseményei, különösen pedig az ejtőernyős repülőgépek használata az egész országban nagy nyugtalanságot okoztak. A hadvezetőségtől számos érdeklődőnek a lakosság részéről levélben, táviratban, távbeszélőn és biztonsági intézkedések megtételét kéri a légi gyálság és az ország belső ellenségei ellen. Ezek a polgárok nyugodjanak meg, mert az ország védelme jól meg van szervezve. A védőkülönítmények között számos gépesített osztag is áll, készen az esetleges közbelépésre. A hadászati pontok szigorú felügyelet alatt vannak, az utakat is őrzik és egyéb

biztonsági intézkedések is történtek fokozott mértékben. Tehát a polgárok őrzik meg nyugalmukat, hidegvérüket és bizalmukat.

Két német repülő, akik csúfították este svájci területen végeztek kényszerleszállást letartóztatták és átadták a katonai hatóságoknak.

Bern. (Rador.) Svájci illetékes körök hangsúlyozzák, hogy az utóbbi 24 óra folyamán nem történt semmi olyan esemény, amely megváltoztatná Svájc helyzetét.

Német repülőgép harca a zürichi kanton felett

Lausanne. (Rador.) A lausannei rádió tegnap a svájci nagyvezérkar alatti közleményét közvetítette:

„Május 15-én este 6 órakor egy Heinkel III típusú német bombavető repülőgépet fedeztek fel a zürichi kanton felett mintegy ezer méter magasságban. Rövid harc keletkezett a német repülőgép és a svájci vadászipülőgép-

pek egy őriáratá között. A német gépet leszállásra kényszerítették és az lángba borult. Egyik szárnya összetört. A legénység két megsebesült tagját kórházba szállították, két másik tagja pedig elmenekült. A hatóságok most keresik őket. Nekünk sebesülteink nem voltak.”

Norvégiában újabb támadást indítottak a németek

London. (Rador.) A norvég főhadiszállás az alatti jelentést adta ki: A norvég és szövetséges csapatokat szerdán este Rananél megtámadták. A szövetséges csapatok rendben visszavonultak, míg a norvégek egyik százada kénytelen volt Mo irányába 70 kilométernyire visszavonulni. Lofoten környékén a norvég csapatok épp úgy, mint Narvik körül és a Cuke völgyében megtisztítják a terepet.

Stockholm. (Rador.) A Havas iroda közli: A németek újabb csapatmegerősítéseket küldenek Norvégiába. Éjszakánként Oslóból nagymennyiségű tank és nehéz teherautók haladnak észak felé.

Távolkeleten is dühöng a háború

Csung King. (Rador.) A kínai hadsereg szóvivője jelentette, hogy a japánok a legutóbbi napok harcai során 50 ezer halottat és

sebesültet veszítettek. Ez volt a legnagyobb csata két év óta a Távolkeleten, amikor is Hankou elesett. A Hamsun-folyó keleti partján husz japán hadosztály van körülférve. A kínaiak 3 ezer kocsi, 2 ezer teherautót és 60 tankot zsákmányoltak. A kínaiak által elért eredményt nagyban elősegítette a hetek óta tartó eső, ami megbénította a repülőgép és a mechanizált egységek működését.

Tokió. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: Japán hivatalos nyilatkozat szerint a staoningi szakaszon a kínai csapatokat a japánok megtizedelték. A japán haderők elfoglalták Tinguien megerősített várost és a kínai haderőket áttörték Lingkingnél, Butaungnál és Taitingnél.

CORSO

Hajmassy Ilona és Eddy Nelson

gyönyörű filmje, a

„BALALAJKA“

3, 5, 7, 15, 9, 80

Híradó!

Uj hadászati feltételeket teremtett a légihaderő korlátlan harcbadobása

Megvalósult Douhet olasz tábornok jóslata

„Defenziva a szárazföldön és a legnagyobb offenziva a levegőben”

A hollandiai és belgiumi hadiesemények nem csak megdöbentették a világ közvéleményét, de meglepetés elé állították a hadvezetéssel foglalkozó szakembereket is.

A nyugati hadműveleteket, a hadviselést a németek oldalán, ha szabad ezt a kifejezést használni, olyan elszántan művészlínek találják, amilyet eddig egyetlen háborúban sem produkáltak.

A német vezetés egészen különleges módszerekkel lepte meg a világot. Vizsgáljuk meg a kérdést kissé közelebbről.

Az ejtőernyős csapatok új fegyvernemét a légierők hatalmas felívelése termelte ki a világ-háború után.

A szövetségesek vezérkarai nem sok reményt fűztek működésükhöz. Az oroszok viszont sokat vártak tőlük. A finn-országi háborúban azonban az orosz ejtőernyős vadászok nem vártak be, annak ellenére, hogy gyéren lakott területeken szálltak földre: a finn lövészek sorjában semmisítették meg osztagaikat. E tapasztalatok után külföldi katonai körök a fegyvernemtől csak közepes teljesítményeket vártak.

fontosabb ellenséges közlekedési csomópontok, műtárgyak rombolását, zavarok keltését, szóval helyi, legjobb esetben kisebb harcászati eredményeket.

A német hadvezetés azonban nyugaton „légi vadászati” egész különleges, eddig alig ismert, különleges feladatok végrehajtására használja fel, amelyek nemcsak harcászati, hanem hadászati sikereket is eredményeznek.

A leszállott ejtőernyősök valóságos légi elővédeli a támadó német földi zömöknek és „szállásosinálói” taktikai sikerüknek.

A német bombázók által megsemmisített ellenséges repülőtereken szállnak le és annak elfoglalását, illetve megtartását fontosabb harcászati pontok birtokbavétele által biztosítják.

Rádiókészülékek utján állandóan érintkeznek messze hátul lévő parancsnokságaikkal és helyzetüket pontosan jelenthetik. Így lehetővé teszik a német légi előhadak, vagyis csapatszállító repülőgépek leszállását is az elfoglalt repülőtereken, messze az ellenség háta mögött. Ha ez megtörtént, „zavaró és romboló különítményekké” alakulnak át, lehetőleg észrevétlenül, sokszor egyenként gyülekeznek előre azok felé a fontosabb katonai műtárgyak felé, amelyek lerombolása által kellethetők és béníthatják az ellenség felvonulását és gyülekezését.

Nem szigetelődnek el, mint az orosz légi vadászok Finnországban, mert német repülőgépek élelmezik őket és látják el lőszerrel, stb.

Önműködő fegyverekkel, összehajtható kérekrájukkal aránylag gyorsan, nagy tüzerrel fel léphetnek fel különböző helyeken.

A román állampolgárság ezután csak naturalizálás útján nyerhető el

A pénteki napon a belügyminiszterium leiratot küldött Arad város közigazgatási ügyosztályához, amelyben közlik, hogy az utóbbi időben számos zsidóvallású katonai összpontosításon résztvevő, vagy résztvevő polgár azzal a kérelemmel fordult a belügyminiszteriumhoz, hogy fenntartás nélkül tekintsek őket állampolgároknak és mentesítsék őket az állambiztonsági hivatalnál évente fizetendő, idegenellenőrzési illeték alól.

A belügyminiszterium 6049—1940. számú leiratával kapcsolatban a belügyminiszterium még átirattal fordult az igazságügyi miniszteriumhoz is, hogy a kéresek jogi részét vizsgálják meg. Az igazságügyi miniszterium arra az álláspontra helyezkedett, hogy aki ténylesen felvéve az állampolgársági névjegyzékbe, vagy az 1938. január 22-i rendelettelvény alapján állampolgársága felülvizsgálat alá került és az eljárás alkalmával törölték az állampolgárok névsorából, vagy bár köteles lett volna a felülvizsgálatot kérni — ezt elmulasztotta, nem tekinthető román állampolgárnak. A román állampolgárságból eredő jogok most már csak az állampolgárság elnyeréséről szóló törvény naturalizációs, vagyis honfiusítási intézkedései betöltése esetén nyerhetőek el.

A német ejtőernyős csapatok önálló harcászati feladatokat is oldottak meg Hollandiában, a rotterdami repülőtéren. Messze az ellenség háta mögött leereszkedve,

meglepetésszerűen szállották meg ezenfelül azokat a Maas hidakat és egyéb átjárókat, amelyek épségbentartása, illetve biztosítása által sikerült a német földi erőknél a holland erődítések hátába jutni.

Itt tehát hadászati sikereket is értek el.

Méltán nevezhetjük az ejtőernyős csapatok felhasználását a német hadviselés különleges mód szerének. Beszélnek bizonyos titokzatos német fegyverről is, amely lehetővé tette Lüttich egyk erődjének gyors bevételét.

Minden valóságosság szerint zuhanó bombázó telitalálat érte az erődöt.

Az erőd-páncél és légi bomba harcának ezt

„Minden erőfeszítést a légicsatára kell összpontosítani”

Nyugaton a douhetizmus most bontja ki szárnyait és pedig a német hadvezetés különleges harci módszereivel gazdagítva és tökéletesítve és Giulio Douhet olasz tábornok híres haditeóriája a belgiumi és hollandiai harcok során olyan igazolást kapott, amilyenre leglelkesebb hívei sem számítottak. Douhet elvei leggyorsabban körülbelül így hangzanak:

„Defenziva a szárazföldön és a lehető legnagyobb offenziva a levegőben. Minden erőfeszítést a légicsatára kell összpontosítani, mert ez eldönti a csata sorsát. A régi fegyverek csupán fedezékül szolgálnak, melyek mögött a légitraj előkészíti a támadását.”

Az olasz tábornok teóriája természetesen ahhoz a totális háborúhoz vezet, melyben nemcsak a hadsereg, hanem az egész nemzet vesz részt. Nem sokkal a nyugati háború kitörése előtt a „Militär Wochenblatt” című német katonai szaklapban Altmack tábornok, az ismert német szakértő a következőket írta:

„A légitámadás az ellenség vasútvonalai, városai, fontosabb üzemei, hadianyagraktárai, gázgyárai, repülőterei stb. ellen fog irányulni. Hatalmas, békés emberek által lakott területeket fognak ilyen módon állandó légifelvegetés alatt tartani.

Ugyanerről a témáról Herbert Richmond angol admirális „A tengeri haderő a modern időkben” című munkájában így ír:

Popoff bolgár külügyminiszter nyilatkozata a nemzetközi helyzetről

„Bulgária minden szomszédjával barátságos viszonyt tart fenn”

Szófia. Popoff külügyminiszter a saltó munkatársai előtt a nemzetközi helyzetről nyilatkozott és többek között ezeket mondta:

— Bulgária a béke hive és készen áll arra, hogy az ország semlegességét és békés fejlődését biztosítsa. Bár Bulgária nem vesz részt a többi Balkán-ország szövetségében, mégis Balkán politikát folytat és minden cselekedetével hozzájárul a Balkán békéjének a fenntartásához. A bolgár kormánytól távol áll az a szándék, hogy megnehezítse a Balkán népeinek a helyzetét.

— Tudjuk — folytatta a külügyminiszter

— hogy a török határon csapatszevonások történnek és hogy Törökország elrendelte a hadikészültséget az egész ország területére. Ez a körülmény azonban nem nyugtalanít bennünket. Törökország és Bulgária között meg nem támadási egyezmény áll fenn és tudjuk, hogy Törökország vállalt kötelezettségének eleget fog tenni minden körülmények között. Bennünket Törökország részéről nem fenyeget veszély.

A külügyminiszter ezután kijelentette, hogy Bulgária minden szomszédjával barátságos viszonyt tart fenn.

Aranyér

Akik aranyér miatt nagy fájdalmakban szenvednek enyhülést találnak és nyugodtan alszanak, ha Cadum kenőcsöt használnak, amely azonnali megkönnyebbülést okoz. Sok szenvedésnek veheti elejét, ha idejében használnak Cadum kenőcsöt kiütések, sebek, pattanások, csalánkiütés, rüh, ótvár, aranyér, bőrhémlás ellen.

az első „próbapaloppiát” szintén mint a német különleges harcmodszerek egyikét könyvelhetjük el.

A nyugati háborúban a légterők eddig még soha nem álmódott méretekben működnek. Önken telenül Douhet-ra, a pár évvel ezelőtt elhalt híres olasz tábornokra kell gondolnunk, aki a légierők jelenlegi alkalmazását jó pár évvel ezelőtt előre megjövendölte.

A douhetizmus tanításának lényege az, hogy a légi fölény kivívása nélkül földi győzelem nem lehetséges.

Az olasz királyi tábornok ragvógó nevét bizonyára nem homályosítja el az a tulzó állítása, hogy a jövő háborújában a légifegyvernem képviseli egyedül a támadó erőt, míg a földi és tengeri erők kizárólag védekezésre hivatottak.

„A jövő háborújában nem lesz szükség arra, hogy a szemben álló hadsereget legyőzzük, mert területére anélkül is be tudunk nyomulni. Légi uton betörhetünk egy országba, anélkül, hogy erőműveit megsemmisítsük. A légitraj bombázzák fogja az ellenséges ország életfontosságú központjait és teljesen megsemmisíti az ellenállást. A hadászatnak ez a módja gyors és döntő győzelemhez vezet.”

Most Douhet és követőinek doktrínája új alkalmazásra lelt a német ejtőernyősök harcba bocsátásával.

A belgiumi és hollandiai harcok bebizonyították, hogy

az ejtőernyős osztagok nagy tömegű alkalmazása olyan országokban, ahol arra nem készült fel, felbomlasztja az ellenállást.

Eddig a háború a frontokon folyt, a front mögött, a hinterlandban minél hathatósabb ellenállásra szervezték meg a nemzetet. Most, amikor az ejtőernyős osztagok vezérkaruk parancsára

az ellenséges terület bármely pontján leszállhatnak s automata fegyverekkel komoly harcokba bocsátkozhatnak, a háború az ország egész területére kiterjedt.

A nemzetközi jog szempontjából az ejtőernyősök jogi helyzetét még nem sikerült tisztázni, mert a nemzetközi fórumoknak érthető okokból nem volt idejük, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzanak.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.

TELEFONSZÁM: 20-10

MA: 3, 5, 7.15 és 9.30

Két slágerfilm egy műsorban!

Shirley Temple utolsó és legjobb filmje:

A hegyi tündér

Randolph Scott, George Sanders

Érdekesítő szűzsé, izgalmas élelmény:

A newyorki gangszterek

Char es Blokford, Ann Dvorak

Jön! „A 3 szék” — Hans Moser és Heinz Rühmann Bécs legjobb komikusai

ARADI KÖZLÖNY

Arad, Szerkesztőség és Kiadóhivatal

ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Éves ... 840 Ft. || Negyedéves ... 210 Ft.
Hónapos ... 420 Ft. || Egy hó. apra ... 70 Ft.

Dodekanesos

tizenkét szigete s mellettük Rhódus mit jelent a Földközi-tengeren és a világpolitikában? Dodeka tizenkettőt jelent görögül s a Dodekanesos nem is annyira földrajzi fogalom, mint inkább politikai. Az európai görög félsziget és Kis-Ázsia között szigetek százai ülnék az Egei-tengerben, mindegyikük gazdagon a görög hagyományok szépségeivel s szegényen olajfáikkal, szőlődombjaikkal és kecskéikkel. Törökország fölöttébb Rhódust és a tizenkét szigetet Olaszország kapta az oszmán örökségből; a Sporádok legdélibb szigetei ezek, szinte egy hajótöredék Kis-Ázsia testétől, s némelyikük egészen hennül a szakadozott part öblében. Gazdagságot nem igen jelentenek ezek a szigetek, területük együtt nem nagyobb Esztergom megyé-
nél, görög, török lakosságuk van sok, Olaszország mégis százmilliókat költött a szigetekre, s hatalmas flottabázisokká építette ki azokat.

A rhódusi kolosszus a világ hét csodáinak egyike volt; akkor alkotják a sziget szobrászata, amikor helyzeténél és fekvésénél fogva hatalom lett Rhódus és körülötte a tizenkét sziget ott fekszik a görög-kisázsiai út kellős közepén, az Egei-tenger kijáratánál, Szmirna alatt, Kréja fölött, nem messze Cyprustól és közelében Szuez bejáratának. Rhódus a történelem századaiban sokáig kihasználta ezt a helyzetét, számos gyarmatot alapított a tenger szigetein, mert körülötte az apró szigetekkel törvényt tudott adni a tengeri közlekedésnek. Az olaszok százmilliói nyilván nem ujtították meg az egykori kolosszus világcsodáját, viszont a tizenhárom sziget öbleiben és csatornáiban, a szigetcsoport pompás buvóhelyeiben a legremekesebb flottabázist építették ki maguknak. A Tairós lankái, az egykor legendás hegy hajlásai, Kalymnos, vagy Laros szigeteinek hajlékony szépségei nyilván nagyon alkalmasak arra, hogy az olasz légitelcső azokon a megbízhatóbb repülőállományokat rendezze be.

Az olaszok két évtized alatt sokat tettek a szigetek fejlesztéséért. Rhódus a török uralom alatt sokat veszített jelentőségéből, a görög építészeti csodáit még Kr. e. 222-ben földrengés pusztította el, a múlt század közepén híres székesegyháza is összedőlt s a város a hanyatlás puszta jeleit mutatta. Az olaszok sokat restauráltak a múlt szépségei hagyatékából s középkori stílusban a fővárosban modern városrészt is teremtettek. Sok gondjuk volt különösen a kikötőre, élénk hajóforgalmat is teremtettek és igyekeztek bevinni a szigetet az idegenforgalomba. A szigetekön különösen az olaj, a füge és a déjgyümölcsök termelését igyekeztek növelni; Mussolini nemcsak flottabázisnak tekintette a Dodekanesost, hanem az olasz imperium új gazdasági területének is. Sok ezer éves múltjával Rhódusnak és a tizenkét szigetnek mindig tevékeny szerepe volt a történelemben; sorsa, úgy látszik, nem változtatja meg múltjának emlékeit s hagyományait.

— LONDONBAN TARTÓZKODNAK LIPÓT BELGA KIRÁLY GYERMEKEI. Párisból jelenti a Rador: A francia tájékoztató minisztérium közli, hogy minden ellenkező hírrel szemben a belga király gyermekei Londonban tartózkodnak.

Flora (volt Reusz) jéggyár. Tel. 1141

— VASÁRNAP ARADRA ÉRKEZIK TONI NEMZETNEVELÉSÜGYI ALMINISZTER. Vasárnap, 10 óra TONI, nemzetnevelésügyi alminiszter Aradra érkezik, ahol résztvesz a városháza tanács-
termében tartandó megyei tanítói értekezleten.

— NEM SZANDEKOZTAK A N. U. F. ON KIVÜL ÁLLÓ SZEMÉLYISÉGEKET BEVONNI A KORMÁNYBA. London. (Rador). Az angol sajtó nagy figyelmet szentel a román kormány átalakításának Tatarescu királyi tanácsos elnökletével. A Times azt írja, hogy az új kormányalakulat azoknak a híreknek alaptalanságát bizonyítja, amelyek szerint olyan személyiségek is be szándékoztak volna lépni a kormányba, akik nem tagjai a Nemzeti Ujjászületés Frontjának. Valamennyi angol lap közölte Tatarescu nyilatkozatát, kijelentve belőle azt a részt, amelyben a miniszterelnök rámutatott arra, hogy nincs szó új kormányról és új kormányprogramról.

— ELLENŐRZIK A LAPENGEDÉLYEKET. Bucurestiből jelenti: A belügyi és propagandaügyi minisztérium bizottságot alakított, amely ellenőrzi azokat az engedélyeket, amelyek alapján a napilapok, képes folyóiratok, szajkák és időszaki lapok a fővárosban és a vidéken megjelennek. Ezen kívül megvizsgálják a hírszolgálati irodák és más információs irodák működését is függetlenül attól, hogy hatósági engedéllyel rendelkeznek-e.

— BETILTOTTAK DANIABAN GRETA GARBO LEGUJABB FILMJÉT. Mint a „Cinema” román filmlap jelenti, két nappal Dánia megszállása után a német hatóságok betiltották a „Ni-notska” című legújabb Garbo-filmjét, amelyet Kopenhága legnagyobb mozijában vetítettek. A betiltás okát a kopenhágai hír nem ismerteti.

Vahbélonevő

egy angol hadihajón

Dramai epizód játszódott le néhány nappal ezelőtt az Északi-tengeren. Angol cirkálókból és torpedórombolókból álló raj igyekezett hazafele vinni egyik kikötőbe, amikor utközben az egyik tengérszélvélgyulladásos tünetek között megbetegedett. A hajóorvos azonnali műtétet tartott szükségessé. Ekkor az a hajó, amely a betegket vitte, megállt, a többi hadihajó pedig széles körben védelmezően vette körül. Az orvos befejezte a műtétet. Ebben a pillanatban egy ellenséges Dornier bombázó repülőgép jelent meg. A légvédelmi ágyúk működésbe léptek a Dornier-repülőgép egymásután dobta le a bombákat. Ezek közül néhány a hajó közelében robbant, de nem okozott semmi kárt. A légvédelmi ágyúk üvöltözése közben és a bombák robbanása közben az orvos rendületlenül műszakkal folytatta a műtétet s azt szerencsésen be is fejezte. A műtét után a hajóról minden további incidens nélkül folytatta útját.

— TUDOMÁNYOS MUNKASSÁGOT KEZD A HATHÓNAPOS ÉJSZAKA BEALLTAKOR A DÉLISARKI BYRD-EXPEDICIO. A Déli Sarkon levő Byrd-expedíció türelmetlenül várja, hogy a ke-
rek hat hónapra keresztül tartó éjszaka bekövetkezzen, mert azzal egyidejűleg a tudományos munkásságot is megkezdhetik. Paul A. Sippie dr., aki Byrd tengerenagy távollétében az expedíció parancsnoki tisztjét tölti be, jelentette rádión, hogy a kutató társaság tagjai kényelmesen helyezkedtek el a Déli Sarkon, hatalmas gépkocsijukat, amely együtt lakás is, villany fűti és világítja. — Csak megszólunk — hangzik a rádiójelentés, — a kint tomboló viharon, a jégen és az ödöklő fagyban, amely hősi elődeinknek annyi szenvedést okozott. — A jelentés megemlíti még, hogy már megtejték az előkészületeket a most kezdődő tudományos munkára, amelyre a kutatók hallatlan lelkesedéssel készülnek.

Menekülés

Csak egy repülő-alarm menthetne meg...

Felsőtorontálban tízenöt ezer hold szántóföld van víz alatt

Jugoszláviában a Tisza vizállása miatt lezárták a zsilipeket

Timisoara—Temesvárról jelenti: Felsőtorontálban még mindig nagyterjedésű területek állnak víz alatt. Valkány, Obéba és Kisteremja határában tízenöt ezer holdnyi részt borít el a víz. Az érdekelt községek részéről most a királyi helytartóságon intézkedést kértek a helyzet megjavítására. A földet borító víz ugyanis az Aranka-csatorna magas vizállásából magyarázható meg. Románia és Jugoszlávia között viszont megállapodás áll fenn, amely szerint, ha a Tisza vizállása Zentánál bizonyos magasságot ér el Jugoszláviában elzárhatják a Romániából jelfolyó vizek zsilipeit. Ezért van felduzzadva az Aranka-csatorna vize is.

A királyi helytartóság utasítására a folyam-
mérnöki hivatal vezetője a helyszínrre utazott, hogy a helyzetet tanulmányozza s ezután tesz meg a szükséges lépéseket.

— BEZÁRTAK AZ ALEXANDRIAI GYAPOT-TÖZSÉLET. Alexandriából jelenti: Az alexandriai gyapottözséget királyi rendelettel bezárták. A tözséde újabb intézkedésig zárva marad.

— ÚJ VEZETŐ A LARES ARADI IRODÁJÁNAK ELÉN. A pénteki nap folyamán változás történt a Lares román légiőrségi társaság aradi irodájának vezetésében, Luca Vladimirt, az aradi képviselőt eddigi vezetőjét a galati iroda élére nevezték ki. míg az aradi iroda vezetésével Jean Rallet ismert aviatikust, az aradi repülőter helvettes parancsnokát bízták meg. Jean Rallet kiváló repülésügyi szakértő Aradra való helyezése előtt hosszabb ideig a las-i, majd a chisnau-i repülőterek parancsnoka volt.

— GYALLAY DOMOKOS SZINDARABJA A BUDAPESTI NEMZETI SZÍNHÁZ SZABAD SZINPADÁN. A külön néma székely szertartásos tánc, ez volt a cíttával szándékozta meg a székely ifjú önkéntes táncos azt a legényt, aki különleges érdemmel tüntette ki magát, ha elzárva a legény nem választott megának feleséget. házastársát is a székely tanár ad néki. Azt a székely legényt, akiről Gyallay Domokos, a kitűnő erdélyi író székely drámáját mesírta, „Külön néma” címen a telu lidájának legégeskor tüntette ki magát. A lidai ugyanis az új utasítást segítette, hogy új utat és lidat építsen. A lid körül harc végül megoldódik; amikor az árva heit, ki-
derül, hogy az új lid rossz helyre épült, a víz be-
ront a faluba és a telu romlását okozza, Gyallay Domokos székely drámáját a budapesti Nemzeti Színház megisztegeti szabad szinpadán június közepén mutatja be.

— FÉLMILLIO LEIES KARTÉRITEST KÉR AZ ALLAMTÓL A GYLKOSSÁGOAL GYANUSITOTT ASSZONY. Hirt adunk arról, hogy Szatmáron Laza Gyvrijánét, egy rendőr feleségét, férjének meggyilkolásával gyanusították és letartóztatták. Közben kiderült, hogy a rendőr el és eddig még ismeretlen körülmények között Magyarországra került. Laza Gyvrijáné kiszabadulása után kártérítési keresetet indított az állam, illetve az illetékes hatóságok ellen. Keresetét most nyújtotta be és 500,000 lei megítélését kéri jogtalan fogvatartás és hamis vád címén. Lazané szegényjogon perel, mivel férje szökése következtében semmiféle kereseti forrással nem rendelkezik.

— FOGÁSZATI HIR Csobog János június 1-től Str. Alexandri 3. alá költözik.

— A közigazgatási tábla elrendelte egy arad. megyei fellebbező felvételét az előkészítő állampolgársági névjegyzékbe. Dávid Margit aradme gyvei Kisróna községbeli lakos 1924-ben kimaradt az állampolgársági névsorból és ezért a legutóbbi állampolgársági pótlószelvény alkalmával a köz ségi előjárásról kérte a névjegyzékbe való felvételét. A községi előjáróság izraelita vallása miatt visszautasította kérését. Dávid Margit ezért jogi képviselője, dr. Popper Sándor körös-
bökényi ügyvéd után a temesvári közigazgatási táblához fordult jogorvoslatért. A közigazgatási tábla pénteken tárgyalta az ügyet és teljes egészében elfogadta Popper Sándor dr. érvelését és elrendelte, hogy a községi előjáróság Dávid Margitot vegye fel az utólagos összelírás névjegyzékébe, amelyet azután a minisztériumhoz terjesz-
tenek fel.

— Tűzert okozott a villám. Az aradmegyei Magyarad községen vihar vonult keresztül. A felhőszakadás ideje alatt villámcsapás érte özvegy Buda Ioanné házat. A ház a falakig leégett.

— Hakoah Tenisz-szakosztálya felkéri az érdeklődőket, hogy a pálvabeosztások végett, vasárnap délelőtt 12 óráig, az Emlencesu-parki pályán dr. Áron szakosztályvezetőnél jelentkezni sziveskedjenek.

Rövidesen a vasutigazgatóság Aradon maradt osztályait is Timisoarára helyezik

Timisoára—Temesvárról jelentik: Régóta húzódozó terv már, hogy az aradi vasutigazgatóság még működő osztályait Temesvárra helyezik át. Temesvárott a vasutigazgatóságnak tudvalevőleg több épület áll a rendelkezésére és köztük a Terminus-palota, mely már egy teljes év óta üresen és használatlanul áll. Aradról már átköltöztetik most a gazdasági ügyosztályt és azt a Terminus-

palotában helyezik el. A palota átépítése, hogy az megfeleljen az eigondolásnak egymillió leibe kerül, melynek költségvetését a CFR. vezérigazgatósága már jóvá is hagyta. A munkálatok most teljes gyorsasággal folynak és azoknak elkészülte után a még Aradon maradt ügyosztályok is Temesvárra kerülnek.

Mialatt a város körül a háboru pokla tombol, a doorni kastélyban mély csend honol

Bucuresiből jelentik: Novemberben lesz 22 éve, hogy második Vilmos, a volt német császár Eysderrnél átjépte a német-holland határt, miután Spaaban aláírta lemondó levelét.

Németország volt uralkodója az elmúlt esztendőben ünnepelte meg szűk családi körben 80-ik születésnapját.

Ötvennyolc éves volt, amikor száműzetésbe került s két év múlva fáradtan, letörtten vette meg a doorni kastélyt.

Egyszerű főuri ház; a főbejárat felett kupola, a hétezer lakosu városka legcsöndesebb negyedében. Doornon átvág az arnhem—utrecht-i országút, de a kastély mesezi esik az utcónakól.

Csöndben és a legszigorubb visszavonultságban töltött el, a virágos parkkal övezett házban 20 esztendőt a németek volt uralkodója.

A semleges Hollandiában egyetlen detektív állott őt a vasrácsos kapu előtt, a vasrács mögött gyakran lehetett látni sétája közben, a magas, szikár, őszhajú és még mindig büszke és katonás járásu, félkarjára béna aggastyánt.

Ma Doornban hallani lehet az ágyudörgést, az égen sűrű rajokban bombavejő és vadászpilótágepeket, az országúton motoros osztagok, tankok tobognak, pokoli szimfoniában.

A kastély körül különben csönd van, Semmi és senki sem mozdul.

Mintha a körülötte tomboló pokol nem zavarná a száműzött mindennapi életét.

A park ezer színben pompázik. Tulipánok ezreit hntette el a tavasz a platánok között, a zöld pázsiton.

De az aggastyán már nem jelenik meg a parkban, a park sétányain. A nagy és nyílt ablakokat lefüggönyözték, mintha a házban lakók nem akarnák hallani a pokoli dübörgést, amely körülöttük megrengeti a földet és az eget.

A kastély előcsarnokában még ott a piros bőr-kötésű vendégeknyv, rajta nagy arany W. és H. betűk.

Művészeti és gyarmati kiállítás Olaszországban

Rómából jelentik: Megírta az Aradi Közlöny, hogy az olasz fővárosban május 3-án ünnepélyes keretek között nyitják meg a nagyszabású olasz művészeti kiállítást. Ezzel a kiállítással egyidejűleg Olaszország Nápolyban is nagyszabású kiállítást rendezett, amelyen látványos módon mutatják be az olasz birtokban levő területek jellegzetességeit és természeti kincseit. A kiállítás felöleli az olasz-keletafrikai és az Egri-tenger melletti olasz területeket, a tiencsini engedményes területet földrajzi történelmi, régészeti, néprajzi és más szempontokból és egyben bemutatja az olaszok politikai, társadalmi művelődési, valamint gazdasági tevékenységét az említett helyeken. A kiállítás kereteiben tizenkétezer személyt befogadó arénát építettek, amely minden bizonnyal az első korszerűen megépített torneműszínház. A kiállítás látványosságai közül érdemes megemlíteni a benszült falvak egész sorozatát. Szahara-sivatag egyik oázisának pontos másolatát. Nagyszabású torróégővi virággyűlést és egy szokatlanul gazdag akváriumot. A nápolyi kiállítás, amelynek megszervezésén a tudósok egész serege dolgozott, az olasz birodalom életerejének beszédes képét rajzolja meg.

A fekete ruhás lakájok némán állanak az ajtóknál.

Dolgozószobájában, hatalmas, masszív tölgy asztala előtt ül a néhai császár, térképek fölé hajolva. Az ujságokból és a rádióból értesül a háboru mozzanatairól s régi szenvedélyétől fűtve apró zászlócskakkal tűzdeli tele a térképeket.

S miközben elmerül a zászlócskák között, a kapu előtt német csapatok jelennek meg.

A száműzött császár 81 éves. Fatájlis. Fekete ruhájában, gombjuykában a „Pour le mérite“-rend szalagocskájával vár.

De a doorni kastélyt elkerülik a páncélos kocsik.

A kastélyban mély csönd van (h. a.)

— Halálozás. Lagler Gyula főmérnök. nyugalmazott Inspector-silvic Lippán, életének 75-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 18-án, szombaton délután 6 órakor lesz az evangélikus egyház szertartása szerint. (Minden külön értesítés helyett.)

— A Magyar Népközösség Ismeretterjesztő előadása. Nagy siker mellett rendezte a Magyar Népközösség ismeretterjesztő előadásait, melyeken igen hasznos és a gyakorlati életben felhasználható ismereteket szerez a közönség. Május 19-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel ismét Bíró Pál gazdasági felügyelő tart előadást a Mosótyz-telepi Katolikus Kör nagytermében „Konyhakerti zöldség- és gyümölcsfélék aszalása és eltartása” címen. A minden háznasszonyt érdeklő előadásban bemutatásra kerül egy konyha-tíz-hely aszaló is, melyet mindenki házilag összeállíthat. Az előadás minden érdeklődőt szívesen lát a Népközösség vezetősége.

A nap humora

KISFIÚ: Ha nagy leszek, olyan sok pénzt fogok keresni, mint a papám.

KISLÁNY: Ha nagy leszek, olyan sok pénzt fogok kiadni, mint a mamám.

— Mielőtt megismertem magát, Lucika, olyan volt az életem, mint a sivatag.

— Jó, jó, de azért nem kell nagy táncolnia, mint egy teve.

— Te, van egy remek ötletem. Hozzuk össze az asszonyokat és menjünk el együtt valami kellemes helyre.

— Remek ötlet, de hol hagyjuk az asszonyokat addig?

— A Magyar Népközösség kérése. A Magyar Népközösség aradvárosi tagozatának közművelődési osztályának könyvtárbizottsága részére egy napra szükséges lenne egy „Világirodalmi Lexikon”. Felkerjük a magyar közönséget, hogy ha valakinek birtokában van egy ilyen lexikon, szíveskedjék azt a Losif Vulcan-ucca 12. sz. alatti központi irodába betekintésre kölcsönözni.

— Lányrablásért tartóztatott három gáll legényt. Péntek délelőtt három gáll legényt kísérték át az aradi rendőrségről az ügyészségre, mert azzal gyanúsítják őket, hogy elraboltak egy 19 esztendőes leányt, aki ellen erőszakot követtek el. Az ügyészség a súlyos váddal terheltet letartóztatási indítvánnyal átküldte a vizsgálóbíró-sághoz.

Pusztai szerenád

Operettbemutató az aradi színházban

Péntek este mutatja be nagy sikerrel a Szabadkai-társulat a „Pusztai szerenád” című operettjét. A kitűnő darabot meleg elismerésben részesítette a közönség és a szereplő művészek is mindvégig tudásuk javát adták. A főszerepben Drmósi Magda ragadtartású tapsra a bemutató közönséget játékaival, hangjával, tolettjével, Voiticzky Elvira is pompásan látszotta szerepét. Életet, jókedvet vitt a színpadra. Kedves volt Kun Edith is. A férfiak között Jenei János és Homm Pál egészen kivételes alakítást nyújtottak. A humorról főleg Szabadkai Miklós gondoskodott de kiváló társai voltak Végh József és Kun Dezső is. Külön meg kell emlíkeznünk a kis Gerő Borcsáról, aki néhány nap alatt az aradi közönség kedvence lett. Táncait a tegnapi bemutáson is tetszéssel fogadták. Altfában az egész előadáson meglátszott a gondos előkészület. A kiválóan összetanult zenekar Schreiber Alajos vezényletével egyik részese volt a sikernek, amelynek egyébként a Kamarai Színház nézőterét zsúfolásig megtöltő, pompásan szórakozó közönség volt a leghivatottabb tanuja. A „Pusztai szerenád” előreláthatólag minden előadásán telt nézőteret fog vonzani. (g. l.)

— Rendőrségi hírek. Az aradi rendőrség őrizetbe vett két aradi asszonyt, akiket tiltott műtét elvégzésével gyanúsítanak és akik ellen az új büntetőtörvénykönyv alapján járnak el. — Az elmúlt éjszaka folyamán betörők jártak Scheren Erzsébet Teodor Ciontea-uccai lakásában, ahonnan különböző holmikat vittek el. A betörőket a rendőrség őrizetbe vette.

— SÍRKÖAVATÁS. Mezei Miklós volt Districtu-tisztviselő sírkövét vasárnap délelőtt 11 órakor avatják fel a régi izraelita temetőben.

— A féltalom szigete. Nagynevű utazók állapították meg, hogy Hollandiában kisebb szigeteit valami egész különleges misztikum övezi. Vonatkozik ez elsősorban Bali szigetre, a lakóira, a balinézekre, akiknek ünnepe vagy gyászszertartásaik európai számára teljességgel érthetetlen mozzanatokból tevődnek össze. Ilyen az a szertartásos átkozódás, amelyet a „rossz lésterek” ellen hallatnak s a hipnotikus féltalom-állapot, amelyhez papjaik után jutnak a balinézek. Stephen Wolff, a nagynevű világiáró riportér a Bali-sziget különlegességeiről írt cikket gróf Bethlen Margit népszerű, képes szépirodalmi lapjának, az „Ünner”-nek most megjelent ut számában. Az albumalaku „Ünner” ezuttal is gazdag tárházat nyújtja a nívós és szórakoztató olvasnivalóknak s a remek képeknek. Főelárúsító: Journal Import Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 46. Egy szám ára 12 lei.

— Berlinből, Londonból, Párisból, Newyorkból közlő rendkívül érdekes színházi levelet a Film. Színház, Irodalom legújabb száma. A rendkívül tartalmas számból kiemeljük Kárpáti Aurel vezércikkét a színdarabhiányról, Erdős Renée novelláit, Evged Zoltán nagy képes riportját a balatonai pünkösdről Bemutatja az új szám gróf Csáky István külügyminiszteri és feleségét. Változatos képeket és cikkeket közöl az e heti színházi és filmeseményekről. A kedvelt villám-lexikon, képes tarka barka színes riportok, nő-rvot, egy rendkívül érdekes játék, viccek, iréfák és rejtvények egészítik ki az új számot, melynek ára csak 10 lei MU. Hatványszámot szívesen küld a kiadóhivatalt: Budapest, Andrássy-ut 45.

— Már a cowboyok sem valódiak? Egy magyar tengerészkapitány Mexikóba került, ahol érdekesítő élményei közepette egy tanyán kötött ki. Összebarátkozott a vadlovakat idomító mexikói sikósokkal, akikről azonban kiderült, hogy hol orvosdoktorok, hol milliómosok. Erről a furcsa életről számol be Tolnai Világlapja legújabb számában, ahol ezenfelül Máral Sándor pompás londoni éleiképet, Tápay-Szabó László úr megkapó pandurvilágheli történeteit, Oadl István professzor nagyszerű természettudományi kolumbány-leplezéseit olvassuk. A hét kimagasló eseményt több mint ötven izgalmasan érdekes képpel mutatja be a legnépszerűbb magyar képeslap, amely ezenkívül gazdag szépirodalmi és rejtvényrovatot, számos cikket és népszerű közleményt tartalmaz.

— A pesti kutyaszépségek és kutyavilág felvonulásától is rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket a Délibáb legújabb száma. Képes színházi riportok, kulisszamögötti pletykák, magyar írók kitűnő novellái, gazdag filmrovat, humor, szépségápolás, rejtvény, idkértelés képes heti rádióműsor és rengeteg szobbnél-szebb kép teszik páratlanul népszerűvé a legszebb és legolcsóbb képes színházi heilapot.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

ANGEL gyógyszerész, Plata Catedralei 16.
OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 16
KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsesti 68.

A Magyar Népközösség ismeretterjesztő előadása

május 19-én, vasárnap délután 5 órakor a Mosótyz-telepi Katolikus Körben

„Konyhakerti zöldség és gyümölcsfélék aszalása és eltartása” címen

Előadó:
Bíró Pál
gazdasági
tanácsadó

SPORT KÖZLÖNY

Ünnepélyes fogadtatásban részesítették Aradon az átutazó román válogatott csapatot

Economu Virgil dr. szövetségi kapitány a román-magyar sportkapcsolatról

A román A) válogatott csapat, amely Budapesten Duna-kupa mérkőzést játszik a magyar A) válogatott ellen, pénteken délután 6 órakor utazott át Aradon. Az aradi állomáson a helyi alkerületi sportszövetség meleg ünnepséget rendezett az átutazó válogatott csapat részére és amint a bucaresti-i gyors a pályaudvarra bejutott, Economu Virgil dr. szövetségi kapitánnyal az élen, több játékos, ugymint Sfera, Barátky, Bindea, Demetrovici is leszálltak. Az aradi futballszövetség nevében Ferdinand Gheorghe főtitkár keresetlen szavak kíséretében nyújtotta át a játékosoknak az aradi disztrikt ajándékát: hét csokoládéval, narancssal és cigarettával megrakott, díszesen elkészített dobozt, melyet a futballisták nagy örömmel fogadtak. Ferdinand Gheorghe üdvözlésére Economu Virgil dr. meghatottan válaszolt és megköszönte az ünneplést.

A román A) válogatott csapatban változás nincs és így az az együttes játszik Budapesten, amelyet az Aradi Közlöny már tegnap közölt, vagyis a következő:

David — Sfera, Lengher — Vintila, Juhász, Demetrovici — Bindea, Reiter, Barátky, Spielmann, Gica Popescu.

Tartalékokként Sadovskij, Fejecan I., Simatoc és Mihailescu utaztak a csapattal, amelyet egyébként Economu dr.-on kívül a Temesvárról közvetlenül a vonatindulás előtt megérkezett Iuga Liviu, az FRFA technikai igazgatója, továbbá Albu, a sokszoros válogatott háttérjátékos kísérték el.

Alkalmunk volt beszélgetést folytatni Economu dr. szövetségi kapitánnyal, aki mindenek-

előtt kijelentette, hogy bizakodással tekint a vasárnapi mérkőzés elé.

— A csapat pillanatnyilag valóban a legjobb együttes, amelyet ki tudunk állítani és a játékosok is formában vannak — mondotta a szövetségi kapitány. Remélem, hogy a vasárnapi mérkőzésen nem lesznek előgódottak és sikeresen szerepelhetünk.

— A román és a magyar labdarúgószövetségek között — folytatta nyilatkozatát Economu Virgil dr. — a kapcsolatok a legszívélyesebbek. Különösen Gidófalvy Pál dr., a magyar futballszövetség miniszteri biztosa az, aki nagy szeretettel ápolja a két ország sportolói közötti kapcsolatokat és meg vagyok győződve, hogy úgy a bucaresti-i, mint a budapesti mérkőzések ezeknek az amúgy is baráti kapcsolatoknak csak kimélyítésére fognak szolgálni.

— Az ifjusági válogatott csapat összeállítása még nem végleges — fejezte be nyilatkozatát a szövetségi kapitány — itt 14 játékos közül alighanem csak közvetlenül a mérkőzés előtt állítjuk össze a csapatot. A legvalószínűbb mindazonáltal a

Savu — Catana, Marinescu — Campianu, Kovács, Belcán — Ritter, Andreescu, Opeltz, Marian, Voda

összeállítás.

Iuga Liviu invitálja ezután a játékosokat, hogy szálljanak fel, mert már jelezték a vonat indulását és a futballisták Economu dr. vezényletére még háromszoros „éljen”-t kiáltanak, amidőn a gyors Budapest felé kigördül az aradi pályaudvarról.

Pénteken délben utazott át Aradon a magyar B) válogatott csapat

Nagy játékerőt képvisel a magyar utánpótlás együttese

A Bucarestben vasárnap vendégszereplő magyar B) válogatott csapat pénteken délben utazott át Aradon. A Rapid mintegy 20 percet késett és közel fél 2 óra volt, amikor bejutott az aradi pályaudvarra. Az egyik kocsiában, annak négy fülkáját foglalták el a magyar csapat tagjai, akik közül feltűnően sok a fiatal, jóformán még ifjusági sorban lévő játékos.

Az expedíció 17 tagot számlál és vezetője Barcsay szövetségi megbízott, valamint Fábrián József, az utánpótlás szövetségi kapitánya és Takács Béla edző, a népszerű „Vörös Taki”. Alkalmunk volt beszélgetni a Rapid pár perces aradi időzése alatt Takács Bélával, aki a következőket mondotta:

— Kitűnően utaztunk és a játékosok mind teljesen egészségesek. A határon a szokott előzetesvizsgálattal fogadtak bennünket és mindenütt a

legudvariasabb elbánásban volt részünk. A szövetségi kapitány főleg fiatalokból állította össze a B) válogatott együttest, amely vasárnap a következő összetételben áll ki a román B) csapat ellen:

Tóth (Szeged) — Kiss (Hungária), Bánkúti (Törekvés) — Négyesi (Hungária), Marosi (Szeged), Pósa (Ferencváros) — Váradi (Gamma), Nagy (Szolnok), Jenőfi (Salgótarján), Laczkó (Salgótarján), Tóth III. (Ujpest).

Tartalékok: Kiss (Törekvés), Szódi (BSZKRT) és Kiszely (Ferencváros).

— Bizunk a csapatban, amelynek összeállítása igen sikerült és az együttes nagy játékerőt képvisel. A fiatalok rutinhiányát megfelelő küzdőképesség fogja pótolni. Jó szereplést és jó eredményt várunk a magyar utánpótlás csapatától.

Oradeán (Nagyvárad) vendégszerepel az AMEFA

Az AMTE csapata vasárnap Nagyváradon vendégszerepel, ahol a jóképességű B) ligás Starujnta ellen veszi fel a küzdelmet barátságos mérkőzés keretében. A piros-feketék Slivat nélkül, egyébként legjobb csapatukkal utaznak Nagyváradra.

O ÖSSZEÁLLÍTOTTÁK A MAGYAR A) VÁLOGATOTTAT. A magyar A) válogatott együttest Ginzery Dénes magyar szövetségi kapitány összeállította és a csapat a következő összetételben áll ki a román válogatott ellen a budapesti DK-mérkőzésre.

Csikós (Ferencváros) — Pákozdy (Elektromos), Polgár (Ferencváros) — Szalai (Ujpest), Sárosi III. (Ferencváros), Dudás (Hungária) — Kincses (Kispest), Sárosi dr. (Ferencváros), Toldi (Gamma), Harangozó (WMFC), Gyetvai (Ferencváros).

Tartalékok: Körmendli (Haladás), Bíró (Hungária), Király (Gamma).

O FIERARUT MEGOPERÁLTAK. Fieraru-Eisenbeisser Alfrédot, a Venus válogatott közepfedezetét, aki még az ősz folyamán megsérült, Budapesten megoperálták. Az operáció jól sikerült és a játékos reméli, hogy rövidesen ismét megkezdheti az edzéseket.

O A B) VÁLOGATOTT PRÉMIUMAI. A szövetség a vasárnapi bucaresti román-magyar B) válogatott mérkőzésre győzelem esetére 3000 lei, döntetlen esetére pedig 1000 lei prémiumot tűzött ki a válogatott csapat tagjai számára.

A B) liga második csoportjának állása

1. Mica	17	13	1	3	43	16	27
2. Minerul	16	10	2	4	23	14	22
3. Electrica	16	11	—	5	27	19	22
4. Chinezul	17	10	—	7	39	32	20
5. Vulturii	17	8	2	7	24	24	18
6. Jiuj	16	6	4	6	26	17	16
7. Gloria	14	6	3	5	32	25	15
8. CFR T. Severin	16	5	1	10	19	34	11
9. CFR Simeria	17	3	3	11	15	29	9
10. Spara (viszálépet)	18	1	2	15	10	48	4

O HÉT BIZTOS RÉSZTVEVŐJE VAN MÁR A „KIS KK”-NAK. A „Kis KK”, amely június 16-án veszi kezdetét és amelyen Románia, Magyarország és Jugoszlávia vesznek részt, 8 csapat küzdelmet fogja hozni. Magyarország 3, Románia és Jugoszlávia közül az egyik 3, a másik pedig 2 csapattal. Ebben az ügyben, hogy melyik ország vesz részt még 3 csapattal a budapesti szombat-vasárnapi konferencián dönt. Hét résztvevője már biztos az idei küzdelmeknek és pedig a Venus és a Rapid, a Hungária, Ujpest és Ferencváros, valamint a Gradianski és Beogradski.

TEKESPORT

Hitelesítette a tevékört az új kettős tokepályát, melyet — mint már megemlékeztünk róla — Forró Zoltán vendéglős építtetett. A kettős versenypálya nagy előrelépés, világos és levegős helyiség, melyet a kolozsvári központ által rendelkezésre bocsátott tervek szerint Heim Gyula jeles építészünk készített. A pálya sportszerűség szempontjából való felülvizsgálása szerdán történt meg és a felülvizsgáló körzeti tanács-tagok, jelentéktelen kisebb pótlások elrendelésével, a pályát versenyek rendezésére alkalmasnak találta és hitelesítette, a hitelesítési jegyzőkönyvet pedig jóváhagyás végett a központhoz felküldte.

A Fortuna egyéni és csapatversenye, mely egyben pályaválasztó jelleggel is bír, ma este 8 órakor kezdődik az újonnan hitelesített Forró-vendéglői kettős versenypályán. A szokásos tiszteletdobások után kezdetét veszi az egyéni verseny, a mintegy kétezer leinyi értékű tiszteletdíjakért. Utána 9 órakor a három pompás tiszteletdíjért folyó csapatversenyek első mérkőzése kerül lebonyolításra a CAA és Fortuna között, majd ismét az egyéni versenyzők versengése folytatódik. Holnap, vasárnap reggel 9 órakor egyéni verseny nyitja meg a versenyek sorát, míg 11 órakor a második csapatverseny kerül lebonyolításra, a Metalurgisul és Tricolor csapatai között, majd tovább folytatódik az egyéni verseny. Vasárnap délután 5 órakor az Infra-tirea és Transilvania, míg 6 órakor a Prietenii játszik le csapatversenyeket, mikor is a Prietenii küzdőtársával a Fortuna csapata szegődik be, hogy érdekesebbé tegye a játékot, miután eredményként amúgyis a szombati CAA elleni mérkőzésen elért famennyisége számít. Utána most már ismét az egyéni versenyzők küzdenek, majd este 9 órakor a holtversenyeket eldöntő rádobások zárják le a nívónak ígérkező versenyt, mely a Fortunának első nagyobb rendezvénye lesz.

SZINHÁZ

Rendkívüli sikert aratott a Pusztai szerenád

Az utóbbi évek legragyogóbb operettje a színház szombati és vasárnapi műsorán

Amint az előrejátható volt, a Pusztai szerenád Aradon is rendkívüli sikert aratott. A premier közönsége egyöntetűen állapította meg azt, hogy az utóbbi évek legragyogóbb operettje a Pusztai szerenád, amit a Szabadkay-társulat tökéletes előadásban hozott színre. A szereplők: Örmössy Magda, Vojticzky Elvira, Kun Edith, Jeney János, Homm Pál, Szabadkay Miklós, Végh József, Némethi István, Peternák Tibor stb., vajamennyien tudásuk javát adják. Schreyber Alajos karnagy és zeneszerző ismét bebizonyította, hogy a ma Erdély legjobb operett-karnagya. Az előadás attrakciója Gerő Borcsa, a tüneményes tehetségű nyolcéves gyermekprimadonna, aki elragadtatja a közönséget, valamint Örmössy Juci és Komáromi Ágnes táncszámai. A Pusztai szerenád remek szövege, gyönyörű muzsikája, kiállítás, humor, sok tánc-tomboló tapsokat aratott. A szenzációs újdonság szombaton este 9 órakor, vasárnap délután 6 órakor és este 9 órakor kerül színre. Okvetlenül nézze meg!

Az „Obsztos” és a „Marica grófnő” délutáni előadásokon. Szombat délután 5 órai kezdettel a régi operettirodalom egyik gyöngyszeme, az Obsztos kerül színre. A főszerepeket: Sz. Mátyás Rózsi, Bárdi Teréz, Vojticzky Elvira, Homm Pál, Jeney János, Szabadkay, Némethi, stb. játszik. Vasárnap délután 3 órakor a „Marica grófnő” örökbecsű Kálmán Imre operett kerül színre, Katona Bóskével a főszerepben.

Vasárnap délelőtt gyermekelőadás. Vasárnap délelőtt 11 órakor gyermekelőadás során Biri Bori és a farkas kerül színre főszerepben Gerő Borcsa gyermekprimadonnával.

A színház heti műsora:

Szombaton délután 5 órakor: „Obsztos”. operett — Este 9 órakor: „Pusztai szerenád”. operettújdonság.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Biri Bori és a farkas. (Gyermekelőadás). — Délután 3 órakor: Marica grófnő, operett. — Délután 6 órakor és este 9 órakor Pusztai szerenád.

A holland hadsereg összeomlásának okai

Hat nap alatt nagyjából a végéhez közeledik a hollandi hadjárat s ezzel az idő kérdése ismét vezető szerephez jutott a hadviselésben, noha most más értelemben, mint eddig. *Maga az a körülmény, hogy az eseményekre felkészült és már napokkal előbb mozgósítási állapotban lévő németalföldi hadsereg minden elszántsága mellett is csak ilyen aránytalanul rövid ideig volt képes szervezett ellenállásra. élénken rávilágít arra, hogy az együltműködő szárazföldi és légi német haderó ütőerejét, szervezettségét és gyorsaságát milyen sokra kell becsülni.* Ennek a szempontnak különös jelentőséget kell tulajdonítani akkor, amikor a több mint 400 kilométeres belga francia fronton a főerők csatája bontakozik ki s ebben a csatában nyilván ismét fontos szerepet játszik majd a gyorsaság, határozottság és a helyzethez való alkalmazkodás.

Minden háború önálló valami, a legkritikább esetben szoktak a múlt tapasztalatait teljes mértékben érvényesíteni. *Mégis úgy látszik, hogy ebben a mostani háborúban mindkét fél hadvezetősége sok tapasztalatot hasznosít az 1914-1918-as világháborúból.* Ezek között a hasznosított tapasztalatok között első helyen áll a német nagyvezérkar visszatérése a sokat emlegetett *Schlieffen-tervhez.* Noha az eredeti terv még nem ismerte a légihaderő nagy jelentőségét és arra az esetre készült, ha Németországnak egyszerre két fronton kell felvennie a harcot ellentelével, lényege mégis az volt, hogy a haderő zömével *Belgiumon és Hollandián át a nehezebben védhető északfranciaországi területek felé kell előretérni a kierőszakolni.*

1914-ben, mint ismeretes, *Moltke* a német nagyvezérkar akkori főnöke, ebből a tervből *kihagyta Hollandiát,* azzal az indoklással, hogy amennyiben a mozgó háború nem hozza meg azonnal a döntő sikert és hosszú hadviselésre kerül a sor, *szükség lehet Hollandiára, mint egyetlen ablakra, amelyen keresztül ki lehet jutni a világtengerekre és fenn lehet tartani bizonyos minimális mértékű nyersanyagbeszerzést.* Az új háborúban a legfőbb német politikai és katonai vezetés másként ítélte meg a helyzetet. Egyszerűt a jelek szerint jobban bizott haderejének átúto sikerében, másrészt a birodalom gazdasági hátterét úgy szervezte meg, hogy a *„holland ablak”* nyitvatartása nem játszott stratégiai szerepet.

A nyugati szövetségesek hadműveleteinek vezetéséből, amennyire a kifellő nagy csata kezdeti momentumjából következtetni lehet, arra kell következtetni, hogy *Hollandiát maguk sem tartották védhetőnek.* Talán nem felesleges emlékeztetni a világszűk jelentéseire, amelyek ez év elején, az első hollandi fészültség időpontjában járták be a világot. Ezek a hírek akkor arról vélték tudni, hogy *a francia és angol vezérkar közös védelmi rendszabályokat ajánlott fel Hollandiának és Belgiumnak, ezeket azonban mindkét állam elhárította.*

A szövetségesek ekkor arra figyelmeztették Brüsszelt és Hágát, hogy amennyiben mégis sor kerül a harcra, az általuk szükségesnek vélt, holland és belga területen végrehajtandó előkészületek nélkül *12 napig tart, amíg a nyugati erők különösen Hollandia megsegítésébe, kellő sullyal beavatkozhatnak.* A holland hadvezetőség akkoriban — így szóltak a hírek — igen optimista választ adott és az elárasztásokban bizva, *kétségtelennek tartotta, hogy ennél hosszabb ideig is meg tudja védeni legalább területének jelentős részét.*

A május 10-én kezdődő harcok első napjai rögtön arra vallottak, hogy *a hátsó vezérkar optimizmusa tulzolt volt.* Ugy látszik, ez volt a véleménye a francia vezérkarnak is, mert míg Belgium területére azonnal jelentékeny erőket indított utnak, *Hollandiában csupán légiharcokat provokált, amelyeknek oo-*

Kihirdették néhai özv. Nagy Orbánné végrendeletét

A római katolikus egyházközségre hagyta vagyonát — Ösztöndíjat alapítottak a legerdemesebb aradi magyar diák számára

Ismeretes, hogy a néhány hónappal ezelőtt elhunyt özv. dr. Nagy Orbánné, született Varjassy Szeréna a halála előtt, betegágyán, illetékes jogi képviselői személyek előtt végrendeletet készített, amelyben az akkor súlyosan beteg Nagyasszony úgy rendelkezett, hogy az aradi és megyei ingatlanait az aradi római katolikus főgimnázium örökölje. A nagylelkű adományozó még a halálóságyán sem feledkezett meg az ifjuságról s az ifjuságnak tanulási lehetőségének kitágításáról, ami tulajdonképpen a jövő magyar társadalmunk egyik lételemét jelenti... Átérezte annak jelentőségét, hogy mit jelent a magyar iskola támogatása.

Dr. Nagy Orbánné halála után megindult az örökség átvételére irányuló munka, a hagyaték kiadására vonatkozó eljárás, amelynek első fejezete tulajdonképpen most folyt le. Az aradi járásbíró az elmúlt napon hirdette ki a végrendeletet dr. Nagy Orbánné hagyatékai ügyében. A végrendelet kihirdetése dr. Zubor Imre az aradi római katolikus egyházközség ügyészének jelenlétében történt.

A végrendelet szerint az általános örökös az aradi római katolikus egyházközség, amely örökli az aradi Eminescu uccán 13. szám alatti lévő házat, ezenkívül a Kovászi községben lévő szőlőt és a Győrök községben lévő házat.

A nagy értékű budapesti, illetve a Hunyady János-ut 33. szám alatti házat a magyarországi örökösöknek hagyományozta.

A római katolikus Egyházközség, mint általános örökös tartozik kifizetni a hagyományozóknak, melynek összege közel 300 ezer lej és ezenkívül viseli a hagyaték összes terheit, amely hozzávetőleges becslés szerint 350 ezer lej. — így erősen csökken a hagyatékai vagyon értékét.

Az Aradi Közlöny illetékes helyről nyert értesítése szerint a tulajdonképeni érték csak az aradi Eminescu-uccai ház, mert a Kovászi községbeli szőlő nagyon elhanyagolt állapotban van, úgyhogy tényleges hasznát nem hajt Nagy befektetést igényel a megmunkáltatása, és a befektetett tőke eszenciákulva csak csekély hasznót hajtana. A Győrök községben lévő házat pedig az örökösök még életében 10 évre bérbeadta és a bérösszeget felvette.

Igy a hozzávetőleges becslés szerint másfél millió lej értékű vagyon terhe, az örökösödési illetéken kívül, mintegy 800 ezer lej.

A vagyon tisztá jövedelmére az örökösök úgy intézkedett, hogy annak felerészét az aradi római katolikus gimnázium fenntartására fordítsák és a másik felét az aradi római katolikus gimnázium egyik szegénysorsu, tanulmányi előmenetelben kiváló tanulójának adják. Az ösztöndíjat „Szeréna ösztöndíj” címen a gimnázium tanári kara adja ki mégpedig úgy, hogy szavazás után jelöljék ki az arra érdemes tanulókat. A tanárikar egyszerű szótöbbséggel adja ki a díjat.

Az elhunyt az aradi római katolikus Egyházközségben kívül még a következőknek hagyományozott 10 ezer lejtől 70 ezer leig terjedő összegeket:

Földiné 25.000 lei s életfogytig ingyenlakás; Albeszki Szeréna 25.000 lei, özv. Varjassy Árpádné 30.000 lei, Dományi Jánosné 25.000 lei, Korodó Antalné 10.000 lei, dr. Fényes Lajos 15.000 lei, özv. Farády, Vörös Szilárd 10.000 lei, Vojzsky Anna 5000 lei, Szomory Oszkárné, Páskuj Ilona

rán tulajdonképpen csak arról volt szó, hogy a Belgium és Hollandia szétválasztására irányuló német előnyomulást lehetőleg késleltessék és lendületét fékezék. Ez a szándék, a légi harcokban hozott áldozatok ellenére, nem vált valóra és a kedd esti fegyverletétel ténvé től függetlenül, már a hétfőről keddre virradó éjszakán nyilvánvaló volt, hogy *Hollandia sorsa katonailag megpecsételődött.*

Ugyancsak az elmúlt világháború tapasztalataira mutat vissza az a körülmény, hogy *a francia vezérkar a rendelkezésére álló erők jelentős részét rendkívüli gyorsasággal tudta Észak-Franciaországba tolni.* A világháború katonai kritikái ugyanis elsősorban azt kifogásolták, hogy kitorékoskor a franciák rendkívül véres offenzívába kezdtek Elzász irányában s mialatt ebben a támadásban feleslegesen áldoztak erőket, *nem voltak képesek a belga vonalon át történő támadással megfelelő köteleket szembeállítani.*

Ez az elzászi offenzíva most, mint láttuk,

10.000 lei, Ujhelyi Juljanna 5000 lei, Szegény iskola növérök 70.000 lei és Gárdos Lajosnak, aki a ház gondnoka, jelenlegi lakásának 3 évi díjmentes használatára.

Dr. Nagy Orbánné, Varjassy Szeréna most már az aradi temető hantja alatt porladó nemesszive halál előtt még a jövő nemzedékek életére gondolt... Az aradi római katolikus Egyházközség, amely nemcsak mint többszörös iskola-fenntartó, hanem mint a számos jótékonyági és emberbaráti intézmény támasza is, méltóképpen megérdemli ezt az örökséget, amely a jövőben gyarapítja a lételemét, amelyért nemcsak az aradi római katolikus társadalom vezetői, hanem az egyházközség minden tagja is napról-napra küzd. A különböző intézmények fenntartásán óriási összegeket emészt fel és ezt az összeget a legnagyobb áldozatkészséggel és lankadhatatlan munkával és kitartással teremtik elő, hogy biztosíthassák az aradi római katolikus társadalom kultúraépítő és fejlődési lehetőségét.

Május 22-én megkezdődnek a légvédelmi előadások

Május 22-én ismét megkezdődnek Aradon a légvédelmi előadások, mégpedig a következők sorrendben: 22-én: I. kerület, 23: II., 24: III., 25: IV., 27: V., 29: VI., 29: VII. kerület, reggel nyolctól kilencig A B C D E betűk, 9-től 10-ig F G H I J, 10-től 11-ig K L M N O délután 4-től 5-ig P R S Sz T, 5-től 6-ig U V W Z Zs X Y betűk, A májusi második sorozat ugyancsak beosztás szerint 30-án, 31-én, június elsején, 3-án, 4-én, 5-én és 6-án kerül lebonyolításra, a fentivel teljesen azonos beosztás szerint. Május 16-án és június másodikán a tisztviselők számára tartanak előadást, az első széria a 21-22-ik, a második széria a 23-24-ik előadás.

Ezzel azután egyelőre be is fejeződnek a légvédelmi előadások, amelyek szeptemberben kezdenek ismét meg. A város légvédelmi hivatala felhívja a közönséget, hogy rendszeresen látogassa az előadásokat, amelyek ezáltal többnyire gyakorlati jellegűek és gyakorlati példákkal lesznek egybekötve, mert a második májusi előadásorozatán megkezdődik az ellenőrzés, előadók: Olteanu kapitány, Bonelocat orvoskapitány, valamint Podina főhadnagy, távolléparancsnok.

„Az ördög katlana”

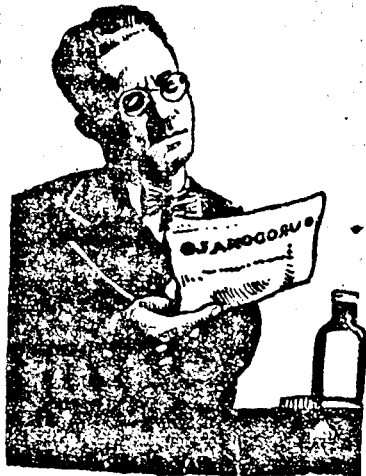
Valami megmagyarázhatatlan természetű rendkívülkeltebben Szibéria egyik vadonjában valóságos meteorosó vágódik a földre, minden esztendő tavaszán. A veszélyeztetett területekről, amelyre a nép már az „Ördög katlana”-nak nevez, minden éldény menekül. Az orosz tudósok néhány héttel ezelőtt kutató expedíciót szerveztek, hogy felkutassák a meteoroktól bombázott vidéket. Szulov orosz csillagász most megállta a Tunguzka és Podkam szibériai folyók forrásvidékén azt az őserdőt, amelybe az egyik legnagyobb földre hulló meteor zuhant 1908. június 30-án. A meteorhullás óriási területen teljesen letarolta az erdőt, a földre óriási krátereket fúrt és uszvegyen kilométer körzetben elpusztított minden éldényt... A kutató expedíció megállapításai szerint a különös, vegyi összetételű meteor, amelyet a lezuhanás pillanatában több kilométer terjedelmű gázburok vett körül, még most, évek múlva is megmérgezte a vizet, amely ezen a vidéken piszkos zöld színű s úgy emez, mint állat számára ihatatlan. Az orosz tudósok most a földre mélyedő meteoritömböket kutatták, mert valószínűleg nagyvonalú értékes és nagymennyiségű nemes és ipari értéket tartalmazhat.

elmaradt, sőt semmiféle francia kezdeményezés nem csökkentette a nyugati erők mozgást szabadságát. Ennek ellenére a német hadsereg, amelynek haditervét és tevékenységét párisi katonai szakértők nevezték az *elmúlt huszonnégy órában klasszikusnak,* az első belga védelmi vonal gyors megtörése után *Se dan-nál, a francia terep legerősebb pontján jelent meg és így abban az előnyös helyzetben van, hogy saját maga által választott terepen vonulhat a nagyjelentőségű ütközetbe.*

Ugyancsak az idő-momentum szerepére vall az a közudomású tény is, hogy már a Maginot-vonal megszerzése idején három napot szánt a francia vezérkar az *ellenfél mozdulatainak „kiértékelésére”.* azaz arra a tevékenységre, amellyel a támadások irányát, súlyát és jelentőségét megállapítják. Ez a három nap Belgium bekapcsolásával nyilván nem rövidebb, hanem hosszabb lett s így a mostani műveletek fontossága ennek a megfontolásnak alapján is emelkedik. (**)

A SZERVEZETÜNKBEN

napról-napra halmozódnak fel a mérgek

Es mi élünk, anélkül, hogy védekeznénk ezen baj ellen. A betegségek lassan kifejlődnek szervezetünkben és azt alássák. Amikor észreveszük a bajt, már nem tudunk azon segíteni.

Mennyire helyesebb, ha minden nap eltávolítjuk ezen mérgeket, amiáltal megőrizzük magunkat ezer és ezer fenyegető veszélytől, amelyek közül a legismertebbek a reuma, a csúsz, a köszvény, az ekzéma, az elhíjasodás, az asztma, az ischiás, az aranyércsomók, az arteriosklerosis, vértelulások és a gutaütés.

Ha minden hónapban tíz napos URODONAL kurát tart, szervezetéből eltávolodik a húgsavmég, szervezete pedig felfrissül. Ne hanyagolja el tehát ezen bölcs elővigyázatosságot.

URODONAL

meggátolja a szervezet megmérgezését.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

BEJEGYZETT CIKK. CHATELAIN GYÁRTMÁNY

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Áremelkedést idéztek elő a nyersanyagpiacokon a hollandiai és belgiumi események

Milyen nyersanyagokkal rendelkezik Hollandia és Belgium

A belgiumi és hollandiai események élénk izgalmat váltottak ki a nyersanyagpiacokon is és ez az izgalom különösen londoni üzleti körökben volt érezhető. A nyersanyagok iránt ugyanis az eddignél lényegesen nagyobb kereslet indult meg, ami természetesen a nyersanyagárak emelkedését vonta maga után. Az ón ára például 255 angol fontról és 5 shillingről 263 fontra emelkedett tonnánként. Az árak szívdurulását nagymértékben az idézte elő, hogy a háború kiterjedése bizonyos mértékben megnehezíti a hajóforgalmat, így tehát a nyersanyagok szállítását.

Lényeges befolyást az árupiacokra azonban a jelek szerint a nyugati háború eseményei egyelőre még nem gyakorolnak, illetve ez a befolyás nem nagyobb, mint az, amelyet eddig hármelyik más háborús esemény gyakorolt. Figyelembe kell venni mindenesetre, hogy ugy Hollandiában, mint Belgiumban nagy mennyiségű áru volt felhalmozva. Hollandia jelentős agrárállam, amely nagy kivitelű felesleggel rendelkezett és főleg gyümölcsöt, lőszelékfét, tojást, vaját, valamint húst exportált. Belgium viszont vasat exportált, teljes fémszükségletét azonban nem tudta önállóan fedezni. Luxemburg szintén vasbányákkal rendelkezik. Tudvalevőleg Hollandiában és Belgiumban erős gyémántszelvény ipar fejlődött ki, amely munkáját a nyersgyémántok behozatalára alapítja. Ez viszont a háború következtében megszűnt. A hollandiai Arnheimben működik a kontinensnek egyik legnagyobb ólvasztója, a belgiumi Antwerpenben pedig Európa legnagyobb horganyolvasztói működnek. Ezekon kívül Belgium részben, ón-, kobald-, ólom és rádiumfeldolgozó üzemekkel rendelkezik. A belga fémérczek termelése azonban jelentéktelen, a szövetségesek pedig az érc Belgiumba és Hollandiába való szállítását a háború kitörése óta jelentősen csökkentették.

Belgium és Hollandia áruházaik problémáit nem is annyira az anyaország, hanem a gyarmatok termelése okozza. A belga Kongó tudvalevőleg nagymennyiségű rezet és ón valamint Inari gyémántot termel. Ezekon kívül kobald és rádium is található a belga Kongóban. Olyan nyersanyagok ezek, amelyek nagyrésze rendkívül fontos a háború folytatása szempontjából.

Ami Hollandiát illeti, ennek legfontosabb háborús ipari terméke az ólasi mennyiségű ón és gumi. Tudvalevő, hogy a holland gyarmatok nyersolajat is termelnek és ezeken a gyarmatokon modern, nagyarányú petróleumfinomítók működnek. A világpiacokat Hollandia jövőre első-

sorban az ón és a gumi szempontjából érdekli. Ennek a két terméknek árupiacait évek óta nemzetközi kartellek ellenőrzik, amelyeket viszont a fontosabb termelő országok kormányai vezetnek. Tekintettel arra, hogy a gumi és az ón árait a kartell meglehetősen magas színvonalon tartotta, ezekben az árakban Hollandiának a kartellből való kikapcsolódása esetén esés állhat be. A legközelebb érdekelt fél ebben az ügyben Anglia. Mint ismeretes, a hollandindiai gyarmatokon szövetséges katonaság szállt partra. Ha ez a helyzet továbbra is fennmarad és az ottani termelést a szövetségesek ellenőrzik és irányítják, az említett áruk piacán lényeges változás nem áll be.

Semmitőszéki döntés:

Egészségügyi kifogások miatt nem lehet italmérési engedélyt visszavonni

Mind tavaly, mind tavalyelőtt nagyvonalú italmérőtől visszavonták italmérési engedélyt azon a címen, hogy helyisége ellenkezik az egészségügyi törvény rendelkezéseivel. Értesülésünk szerint több aradmegve érdekelte bíróság megtámadta a pénzügyminisztérium, illetőleg az állami szeszjövédék erre vonatkozó határozatait és a keresetük alátámasztásánál a Semmitőszék IV. tagozata részéről az elmúlt év október 30-án hozott 170. számú ítéletre hivatkoznak. A Semmitőszék ezt az ítéletet Lupu Zeida hasonló ügyében hozta. Az italmérő ugyanis kifogással élt az engedélyének megvonására vonatkozó végzés ellen, amely azt indokolta, hogy helyisége nem felel meg az egészségügyi törvény szellemének. A közigazgatási tábla a keresetnek helyt adott és elrendelte, hogy a pénzügyminisztérium, illetőleg az állami szeszjövédék Lupu Zeidának adja vissza a megvont italmérési engedélyt. A pénzügyminisztérium az ítélet ellen felfolyamodást jelentett be a Semmitőszékhez, amely a következő ítéletet hozta:

A közigazgatási tábla megállapította, hogy az állami szeszjövédék 196, 218, 226, 228, valamint 231. szakaszai értelmében a kicsinyben való árusítás italmérési engedélyre csak az itt meghatározott okok alapján von-

Hetipiaci árak

Zöldségpiac: Hegyes paprika drb. 2-4 le, óburgonya kg. 6-7 lei, száraz hagyma kg. 3 lei, zöld hagyma két kötés 1 leu, száraz bab kg. 20 lei, kalarabé drb. 10-14 lei, lencse kg. 25 lei, murók egy kötés 10-15 lei, paszternák egy kötés 5-10 lei, petrezselyem 5-15 lei, zöld petrezselyem egy kötés 2 lei, hónapos retek egy kötés 2-3 lei, spárga kg. 10 lei, száraz fokhagyma kg. 25 lei, zöld fokhagyma két kötés 1 leu, levesbe való zöldség egy kötés 5-15 lei.

Tej és tejtermékek: Tehénúró kg. 16-18 lei, juhtúró kg. 58-60 lei, tehéntej literje 8 lei, savanyu juhtej literje 20 lei, tejfél literje 45-50 lei, vaj kg. 130 lei, tojás drb. 2.60 lei.

Gyümölcspiac: Alma kg. 14-25 lei, dió kg. 20-30 lei, hámozott dió 60-70 lei, aszalt szilva kg. 28 lei, citrom drb. 6-7 lei.

Baromfi: Tyúk párja 200-260 lei, hizott liba párja 800-900 lei, sovány liba párja 600-700 lei, csirke párja 100-120 lei, gajamb párja 50-60 lei, hizott kacsapárja 200-400 lei, sovány kacsapárja 180-200 lei.

== UJBÓL MEGÁLLAPITOTTA A KENYÉR ÖN. KÖLTSÉGI ÁRÁT A BUZAÉRTÉKESÍTŐ HIVATAL. Bucuresti-i jelentés szerint a buzaértékesítő hivatal ülést tartott, amelyen a kenyér árával foglalkozott és újból megállapította a kenyér önköltségi árát. Az úgynevezett „barem”-et, amelynek megállapításánál figyelembe vették a nékeket terhelő összes költségeket. A kenyér maximális áránál a városvezetőségek az így kiszámított önköltségi árát veszik majd alapul.

== Elhalasztották a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének ülést. Május 16-ikán kellett volna összehívnia a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége közgyűlését. Ezt a közgyűlést azonban a nemzetgazdasági minisztérium élen bekövetkezett változásra való tekintettel elhalasztották. A közgyűlést előreláthatólag két hét múlva tartják meg.

== A BUZATERMÉS ELÉG LESZ A BELSŐ SZÜKSÉGLET FEDEZÉSÉRE, Bucurestiből jelentik: A buzával bevetett földek — a tavaszi vetéseket is ideszámítva — 30-35 százalékkal kisebb területre terjednek, mint az elmúlt évben. A termés azonban elegendő lesz a belső szükséglet fedezésére és semmilyen intézkedés nem látszik szükségesnek a belső fogyasztás megrendszabályozására. Ezzel szemben a buza kivitt szabályozni kell.

== Az elkésve érkezett külföldi áruk helyzete. A külkereskedelmi minisztérium behozatalt szabályozó igazgatósága közli az importőrökkel, hogy azok az áruk, amelyek 15 nappal a behozatalt engedélyek lejártá után érkeznek a vámhivatalokba, elvámolhatók anélkül, hogy szükség lenne a behozatalt engedély érvényének meghosszabbítására. Ez a rendelkezés csak azon árukra vonatkozik, amelyek az említett 15 napon belül érkeznek.

== Tehéntulajdonosok figyelmébe! A városi állatorvosi hivatal értesíti az öt tejelő tehénnél több állattal rendelkező egyéneket, hogy a rüdvész elleni oltások elvégzése végett jelentkezzenek a városi állatorvosi egészségügyi hivatalban. Az állatok beoltása után az állatorvosi hivatal egészségügyi bizonyítványt állít ki és csak ennek alapján hozhatják forgalomba a tehéntulajdonosok a tejet.

ható vissza. Ezek között azonban olyan kifogások mint a helyiség elégtelen karbantartása, vagy sötétsége, az üvegek hiányos tisztasága, nem szerepelnek. A szeszjövédék 204. szakasza intézkedik arról, hogy az italmérőnek helyiségét tisztán és rendben kell tartania és meg kell akadályoznia minden rendzavarást. A minisztériumnak csakis akkor van joga a közvetlenül kiszabott büntetés alkalmazására, vagyis az italmérési engedély visszavonására, ha az italmérő a közrendet érintő kérdésekben térne el a szabályoktól.

A minisztérium tehát más esetekben nem jogosult az italmérési engedély megvonására. Kétségtelen, hogy az egészségügyi rendszabályok végeredményben a közt, a közegészséget érintik, de mégsem lehet a közrenddel kapcsolatba hozni. Ezért a Semmitőszék szintén a közigazgatási tábla álláspontjára helyezkedve úgy döntött, hogy a pénzügyminisztérium, illetőleg a szeszjövédék jogtalanul járt el, amikor egészségügyi kifogások alapján az italmérő engedélyét megvonta, mert ezt a megvonást számára a törvény osakis abban az esetben biztosítja, ha az italmérő a közrend ellen vét. Így a minisztérium felfolyamodását elutasította és elrendelte, hogy Lupu Zeida az italmérési engedélyt visszakapja.

A fakereskedők hitelek igényelnek a tüzfabeteszerzéssel kapcsolatos rendelkezés végrehajtása érdekében

Tüzrendészeti szempontok is hátráltatják bizonyos mértékben az intézkedés végrehajtását

Az érdekelt szakkörök élénken foglalkoztatja a tüzfabeteszerzés problémája. Mint ismeretes, a nemzetgazdasági minisztérium utasítása alapján rendelet jelent meg, amely kötelezővé tette a fakereskedők részére, hogy már most gondoskodjanak fogvasztóik tüzfabeteszerzésének biztosításáról és ez év július végéig szerezzék be szokásos tüzfabeteszerzés mennyiségének felét, másik felét pedig szeptember végéig kell beszerezniük.

A fakereskedők körében az a vélemény alakult ki, hogy a rendelet csak abban az esetben hajtható végre, ha megfelelő hitelek állnak majd a fakereskedők rendelkezésére. Egy közepesnél nagyobb aradi tüzfabeteszerző üzem ugvanis mintegy 300 vagon tüzfabeteszerzésre kétharmad részét a telep a júliusi időny alatt, egyharmad részét pedig a nyári hónapokban forgalmazza. Ennek a mennyiségnek mai beszerzési ára 2 millió 500 ezer lei. Ezek szerint tehát a tüzfabeteszerző üzem július végéig 1 és egy negyed milliót, további két hónapon belül pedig újabb 1 és egy negyed millió leit kellene befektetni. Ilyen forgatóközzel egyetlen vidéki fakereskedő sem rendelkezik. Nehézségekre utkozik azonban a rendelkezés végrehajtása azért is, mert Arad város területén több olyan fatelep működik, amely a tüzfabeteszerzési rendelet értelmében csak bizonyos mennyiségű tüzfabetet — átlagban csak négy-öt vagon — raktározhat el telepén, mi-

vel ezek a telepek lakóházak között fekszenek és a nagymennyiségű faanyag felhalmozása tüzveszélyes lehet. Egy másik ok ezenkívül az is, hogy a tüzfabeteszerzés ezidőszakra folyik és ennek a termelési folyamatnak egy része csak a későbbi őszi és téli hónapokban kerül kiszállításra, vagyis a kitermelt tüzfabeteszerzés mennyiség közelítése a csuszátócsatornához és kifurvarozása a vasúti rakterületekre ekkor történik. Aradmegyében számtalan olyan tüzfabeteszerző hely van, ahonnan a termelt tüzfabeteszerzés egészben vagy nagyrészt csak a tél folyamán furvarozható ki szánokkal, azaz a tüzfabeteszerzések csak szánon közelíthetők meg.

Az elmúlt évben egvéként Bucuresti főváros is hasonló rendeletet adott ki a tüzfabeteszerzés biztosítása érdekében. Ekkor azonban gondoskodás történt arról is, hogy a fakereskedőknek a tüzfabeteszerzés beszerzése céljából megfelelő hitelt nyújtsanak, sőt a CAPS-nak maga az állam adott a termelés fokozására 80 millió lei kölcsönt. Hasonló intézkedést hoztak annak idején Svájcban is, ott pedig az árubeszerzés céljából kamatmentes kölcsönt adott a kereskedőknek a jegybank. Mindezekre való tekintettel a tüzfabeteszerzők körében az a vélemény alakult ki, hogy a fenti rendelkezés végrehajtása csak akkor biztosítható, ha gondoskodás történik arról, hogy a fakereskedők megfelelő hitelforrásokhoz jussanak.

A fiatal méhkirálynő megjelenik a sziáró nyílásban, ott körülfigyelgetve szárnyra kap és a lakás előtt néhány kört leírva, alaposan megfigyeli a lakás nyílást és nyílását, mely után a magasba emelkedik, ahol a herék százai végzik rendes délutáni repülésüket. A királynő, mint kitünő repülő, már fönt is cikázik a magasban, ahol karsu aleklát már föl is fedették a herék. Megkezdődik a násztánc, a herék egész csoportja veszi üldözőbe a királynőt, amely most már bent van a repülésnek minden formájában. Az üldöző gavallérok elől a magasba bír, ahonnan hirtelen csigaszzerű repüléssel alá ereszkedik. Villámgyors repüléssel jobbra balra vágja magát, gyors köröket leírva, iparkodik az üldöző herék gyávabbait faképnél hagyni. A sok üldöző közül mégis akad egy-egy, aki a királynő bravuros repülésével fölvetette a versenyt és azt nyomon követve, az éther csendes, nyugodt rétegébe emelkedve elérte. A fiatal királynő éppen ezt akarta, hogy a sok egyes közül is a legügyesebb, legarrattermetebb legyen a párja, mert csak úgy biztosíthatja fiának is a szivósságát arra a nagy munkára, amit a természet szent törvénye tőlük megkövetel.

Az idill megtörőente után az anya visszatér fészekébe. A boldog perceket átélte here (apaméh) pedig hohán a porba hull.

BIRO PAL

Rádióműsor

Romániai Rádióműsor.

Magyar nyelvű hírek

18.30: Reichsender Böhmen (296,5 m. és 21 m. röv. hull.). 18.30: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.) 18.50: Pozsony (298,8 m.). 19.50: Radio-Románia (364,5 m.). 20: Radio Toulouse (223,6 m. és Marseille Provence (400,5 m.). 20: Reichsender Böhmen (269,5 m. és 31 m. röv. hull.) 20.55: Róma II. (244,3 m.) és Róma III (221,15 m.). 22.15: London National (261,1 m.) és GSA (49,59 m. röv. hull.). GSA (30,96 m. röv. hull.) 23.15: Reichsender Böhmen (296,5 m. és 31 m. röv. hull.) Pozsony (298,8 m.). 23.45: Belgrád (437,3 m. és 49,2 m. röv. hull.). 23: Nice Paris PTT 263,2 m. és Marseille Provence (400,5 m.) 23.50: Besztercebánya (765,3 m.).

SZOMBAT, MAJUS 18.

Bucuresti. Radio Románia. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lemezek. 12.50: A Stiploek havai zenekara. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: Doina Suchici akordeonozik. 14: Hírek. 14.20: Amerikai és angol énekesek lemezei. 14.40: Táncczene. 15: Különböző közlemények.

Radio Románia. 18: Az Országos szervezet órája. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Dráma és filmkronika. 19.17: Wanda Landowsky, Maurice Maréchal és Alfred Sirtard-lemezek. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio Románia. 20: Ion Zamfirescu előadása. 20.15: A Cosma jazz-zenekar. 20.45: Hírek. 21: Rádióposta. 21.15: A zene folytatása. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Román énekek és táncok lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.40: Ébresztő, torna. 8: Hírek, közlemények, hanglemezek, éternd. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Országos Posaázenekar. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.20: Reményi Józsefné meséi. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés hírek. 18.15: Ember Nándor zongorázik. 18.45: Posta-műszaki tanácsadó. 19.15: A régi pesti vurstli muzsikája. Zenei hangulatkép. 20.15: Hírek. 20.25: Bure Sándor cigányzenekara. 21: Északiak. Dráma három felvonásban. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Magyar és külföldi tánclemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Toki Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 18.45: Keömlay Bianca énekel zongorakísérettel. 20.25: Mezőgazdasági felőra. 21: Hírek. 10. versenyeredmények. 21.25: A fővárosi zenekar hangversenye. 22.35: Időjárásjelentés.

Jugoszlávia nem szállít külföldre gabonát ebben az évben

Belgrádból jelentik: A „Politika” című jugoszláv lap szerint Jugoszlávia ebben az évben valószínűleg nem fog tudni gabonát kivinni, mivel a katasztrófális áradások több mint 100.000 hektár búzával bevetett területet döntöttek el és így az idel búzatermés éppen csak a belföldi szükséglet kielégítésére lesz elegendő.

A VAGONRENDELÉSEK SÜRGETÉSE. Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy a miniszterelnökség mellett működő ellátási kormánybiztosság 1940. május negyediken kezt 258. számú rendelete értelmében azok, akik közszükségleti cikkek szállításához vagonot rendelnek, az illető állomáson elismervényt kapnak a vagonigénylési kérvény benyújtásáról. Ha a kért vagon az állomás nem utáni ki, az ellátási kormánybiztosságnál (Presedintia Consiliului de Ministeri, Comisariatul general al aprovizionării) csak úgy lehet omlatni panaszt emelni, ha a panaszhoz a folyamodó mellékelte a vagonrendelésről kapott elismervényt. Olyan panaszokat, melyekhez ezt az elismervényt nem mellékelte, nem intézked el.

KISZÉLESITETTÉK A NEMZETI MUNKA VÉDELMEÉRŐL SZÓLÓ TÖRVÉNY ÉRTELMEBEN ALAKULT BIZOTTSÁG HATÁSKÖRÉT. Mint ismeretes, a cégbejegyzésekről szóló törvény értelmében azok, akik saját nevükre céget akarnak bejegyeztetni, bizonyos előképzettséggel vagy szakmai gyakorlattal kell, hogy rendelkezzenek. Abban az esetben, ha valaki a feltételek alól felmentést kér, a nemzetgazdasági minisztériumhoz kell kérvényt eljuttatnia és a minisztérium dönt ügyében. A jövőben ezeket a kérvényeket a miniszter határozata értelmében a nemzeti munka védelméről szóló törvény alapján alakult bizottság véleményezi.

A fiatal méhkirálynő nászrepülése

A virágok milliói tarkítják az erdőt, mezőt. Az áttelelt méhkirálynő fiának számai megkoszorozotva szükségét látja annak, hogy a természet életének fenntartásához sok termékenyítő munkás-méhekre van szükség a növényvilágnak. Méhcsalád a lakásának minden kis részét beépítette, bebutorozta sejtépítményével, minden kis sejt-celka illatos mézzel, virággal és a fiatal méhmenedék fejlődő bábjaival van megtöltve. A munkás-méhek tízezrei tömörülnek a méhcsalád minden zugában, az napról-napra szűkebbnek bizonyul, amely a méhcsalád életében változást idéz elő, úgynevezett rajzási ösztönt. A méhcsalád főb önaló családra tagolódnak, azaz rajzik. Az első rajjal mindig az öreg méhkirálynő vonul ki az öreg munkás-méhekkel, a tovább megjelenő rajokkal, ha azok rendes időre jelennek meg fiatal terméketlen anyák vannak ki. Az ilyen kivonult rajokat a méhész befogja és új lakásba helyezi. Az elvonult, megszokott rajok új otthon keresve, meg szoktak telepedni valami oduban vagy egyéb arra alkalmas helyen. Az új lakás elfoglalása után a méhcsalád szorgalmas munkához lát, hogy lakásuk butorzatát, sejtjeit kiépítsék, rendszeres, pontosan beosztott munkát végez minden munkás-méh. Közben ha a királynő még terméketlen, az figyelni az alkalmas időt a nászrepülésre, hogy azon egész életére egyszer s mindenkorra átessen. Széles, meleg, nem túl meleg nyári napokon szokott ez az idill megtörténni a fiatal méhkirálynőknél, a déli, vagy délutáni órákban, fönt a levegőben. A figyelő ezt az igen érdekes aktust észreveheti, mert ilyen esetekben a méhcsaládban is egy bizonyos nyugtalanság észlelhető és a szokottnál nagyobb előjátékban szokott a méhcsalád izgalma meg nyilvánulni. A levegőben eles zűmögéssel cirkálnak a herék (az apaméhek), a kiláró nyílás óri megkoszorosodnak, jeléül annak, hogy a méhcsalád életében nagy esemény várható, ami a család egész életére kihat, ennek a nászrepülésnek a sikerétől függ a méhcsalád további sorsa.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetés, fűdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetésok ára előre fizetendő

LAKÁS

Butorozott szoba, egy vagy két személy részére kiadó, esetleg hólgyeinek. Str. Cosbuc 32.

Marosparton háromszobás, modern, tel. raszos lakás azonnalra kiadó. Str. Simbokuui 1. 2460

Kiadó kétszobás lakás, havi 900 leért. Str. Mărăsești 6, sarok. 2452

VÉTEL-ELADÁS

Tömegbélyegét, gyűjteményt, borítékot, kát, makulaturát veszek. Címeket a kiadóra kérek. 2463

ALKALMAZÁST NYER

Gyakorlattal rendelkező neveionő két iskolás és egy óvodás gyerekhez keresetlik. Str. Trib. Dobra 11. l. em. 2462

Perfekt, jól főző szakácsnő urházhhoz felvétetik. Cim a kiadóban.

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőhelyi bejáblázásra. HATSCHER Ingatlanforgalmiroda, Arad Bul. Carol 46. (Lakás agyanott). Telefon: 26-95. 1505

KÜLÖNFÉLEK

Két-három elegánsan berendezett butorozott szoba, erkély- és fürdőszoba, használatlalt I. emeleten kiadó. Ortutay-palota.

Féldold here bérbeadó. Erdeklődni a Calea Radnei 33. sz. alatt. 2461

Harisnya szemfelszedést és stoppolást legolcsóbban készít harisnyakötőde Str. Moise Nicoară 1. 2195

I. Haas

Ingatlanforgalmi iroda, Bul. Dragalina 9.

AJÁNL házakat, telkeket, földeket, szőlőket jutányos közvetítési díj mellett, 30.000 leitől felfelé.

Keleti és belföldi perzsaszőnyegek, díobálók modern ebédő, kombinált szobák, recamierek, varrógépek amerikai íróasztal, írógépek Pianino, rövid keresztű zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Vessünk teljes lakásberendezést, ékszereket 24. toglócsont közvetítünk a temesvári szolgaházba, előzetet adunk, olcsón hosszabbítunk. Tempo bizományi üzlet, Fischer Előz-palota.

Legujabb jelentéseink:

Roosevelt angol javaslatokat juttatott el Mussolinihez

Belgrad. (Rador.) A Politika mai száma szerint Roosevelt elnök közölte Mussolini miniszterelnökkel Angliának azokat a végső ajánlatait, amelyek mellett London lehetővé akarja tenni Olaszország távolmaradását a háborútól. A lap szerint az ajánlat két leglényegesebb pontja a Gibraltár semlegesítése és Malta hovatartozása dolgában a népszavazás elrendelése.

London. (Rador.) A délutáni lapok szerint a Rómából érkezett nyugtalanító hírek indították Roosevelt elnököt arra, hogy újból Mussolini miniszterelnökhöz forduljon Olaszországnak a háborútól való távolmaradása érdekében. Közlik a lapok a Newyork Times és a Newyork Herald Tribune hírével, hogy olasz csapatösszevonás történt a milánói körzetben.

Gamelin napiparancsa: Győzelem vagy halál!

Párisból jelentik: Gamelin francia tábornagy, a szövetséges haderők főparancsnoka péntek este a következő napiparancsot adta ki:

„Franciaország, a szövetségesek és az egész világ sorsa a most folyó csata kimenetelétől függ. A francia katonák angol, belga, lengyel és önkéntes küzdőtársaik mellett harcolnak ebben a nagy csatában és az angol haderő hatalmas erejével támogat

bennünket. Minden olyan katona, aki nem tudná helyét megállni, inkább öltesse meg magát, semmint, hogy a haza szent földjéből egy tapodtat is átengedjen az ellenségnek. Hazánk dicsőséges történetének súlyos óráiban mindig egyetlen jelszó volt irányadó: Győzelem vagy halál!

Nekünk most győznünk kell!

GAMELIN”.

Egymillió francia katona van lekötve a francia-olasz határon

Milánó. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenti: A Popolo d'Italia hangsúlyozza, hogy a belgiumi német offenzíva egész másként fejlődik, mint 1914-ben, mert a németek nyugaton összpontosították haderejük nagy részét, míg a szövetségesek a német-olasz szövetség következtében kénytelenek az Alpések és a Földköz-

tenger vidékén közel egymillió embert visszatartani. A lap hangsúlyozza, hogy a német hadvezetőség felsőbb-sége következtében kivételes lehetőségek nyíltak, mert benyomulhatnak Franciaország szívébe és ugyanabban az időben Angliát is támadhatják.

A belga kormány Brüsszelből Ostendébe ment

Ostende. (Rador.) A belga kormány csütörtök óta a városban tartózkodik.

A belga hadvezetőség csütörtök esti jelentése: Antwerpenből északra és északkeletre az ellenség érintkezésbe került csapatainkkal. Délre az ellenség gyalogos egységeinek támadásait visszavertük. Belgium középső részében, a szövetségesek által elfoglalt állásoknál erőteljes harcok folynak.

A belga rádióállomások pénteken reggel közölték, hogy a lütfégi erők még ellenállnak.

Ostende. (Rador.) Csütörtök óta a belga kormány a városban tartózkodik. A kormány a belga legfelsőbb hadvezetőség hozzájárulásával az utolsó percben hagyta el Brüsszelt. A kormány távozása drámai körülmények között ment végbe, az autókat, amelyen utaztak, német repülőgépek bombázták. A kormány részben Ostendében, részben környékén rendezkedett be. Brüsszelben csupán a pápai nuncius, az amerikai nagykövetség és az olasz nagykövetség személyzete maradt.

Melegen fogadtak Berlinben Alfierit

Berlin. (Rador.) A német sajtó szíves szavakkal foglalkozik Dino Alfierinek, az új olasz nagykövetnek Berlinbe történt megérkezésével. A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy a mostani időkben különösen szembetűnik Dino Alfieri küldetésének jelentősége. A fascista Olasz

ország olyan férfiut küldött hozzánk, akét, mint a német-olasz barátság uttörőjét és a tengelyszövetség előharcosát üdvözlünk. Hasonló melegszóval írják Alfieri megérkezéséről a többi német lapok is.

Rendkívüli védelmi intézkedések Londonban ejtőernyősök ellen

London. (Rador.) Az angol kormány elővigyázatossági intézkedéseket léptetett életbe a német ejtőernyős csapatok leszállásának megakadályozása céljából. Az angol admirálisokat, amely a San James-parkban van, két méter magas drótkadályokkal vették körül és az akadályok előtt öt méteres mélységű árkot ástak. Több helyen barrikádokat emeltek és gépfegyverfészkét állítottak fel. Az állami hiva-

latokat felszólították, hogy készen legyenek a költözésre.

London. (Rador.) Közlik, hogy egelőre semmiéle végleges határozatot nem hoztak arra vonatkozólag, hogy a tisztviselőket kitelepítsék az angol fővárosból.

A Reuter jelenti:

A németek megnyerték az első menetet

London. (Rador.) A Reuter-Iroda közli: Illetékes angol körök pénteken délután súlyosnak ítélték meg a helyzetet, miután

német gépesített osztagok behatoltak a francia védelmi vonalba és jelentős mértékben folytatották előnyomulásukat francia területen.

A német egységek nem a tulajdonképeni Maginot-vonalat törték át, hanem a belga határ mentén elhúzó erődítményvonalat, amelyet az elmúlt 12 hónap alatt építettek.

A német sikert elsősorban a nehéztankok eredményes tevékenységének, amelyeket alacsonyán szálló bombavetők támogatnak, az angol repülőgépek tevékenységének fejtettek ki és a német repülőgépek hatólag kitértek a harc elől. Valamennyi eddigi össze-

csapás alkalmával az angol gépek és a brit pilóták főlénye domborodott ki. A németek nagykiterjedésű területet nyertek és mondható, hogy megnyerték az első menetet is, de csak az első menetet, mert úgy az angol, mint a francia államférfiak egyöntetű bizalommal tekintenek a végső eredmény felé. A további német támadásokra vonatkozólag nincs semmi értesítés. A támadások épp úgy történhetnek északnyugatra, mint délre, felé. A francia egységeket most csoportosították annak érdekében, hogy visszazsorítsák a németeket. Nyomás okok vannak arra, hogy feltételezzék, miszerint

a német gépesített osztagok és az üzemanvagon-szállító tartálykocsik között megszakadt az összeköttetés.

Cáfolják a pápa Spanyolországba való költözködésének hírével

Madrid. (Rador.) Hivatalosan cáfolfolják azt a hírt, hogy a spanyol kormányt a Vatikán felkérte volna arra, hogy felöljön ki tartózkodási helyet a Vatikán és a pápa számára. Hasonló hír különben forgalomba került Portugáliával kapcsolatban is.

Vilmos excsászár visszatér Németországba

Berlin. (Rador.) Vilmos, volt német császár, hír szerint elhagyja doorn tartózkodási helyét és egyik keletporoszországi birtokán telepszik le. A német kormány állítólag megadta az engedélyt erre azzal, hogy a volt uralkodó teljesen magánemberként fog szerepelni.

Irországba utaznak az angliai amerikaiak

Washington. (Rador.) A külügyminisztérium azt tanácsolta az Angliában élő amerikaiaknak, hogy utazzanak Irországba, ahol amerikai hajóra szállhatnak, miután az angol és francia utasforgalomban mind nagyobb nehézségek mutatkoznak.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

BERLIN. Az újságok azt a hírt közlik, hogy Duisburg bombázásánál hárman vesztették életüket.

LONDON. A Heston és Páris közötti lévélátvitelt pénteken felüggeszítették.

PRETORIA. A nemzetvédelmi minisztérium közli, hogy a Délafrikai Unióban levő Angulhas közelében aknamezőt fedeztek fel.

ATHÉN. A Görög Távirati Iroda jelenti: Több külföldi lap azt állította, hogy Metaxas miniszterelnök egy bolgár diplomata előtt kijelentette, miszerint a bolgár követeléseket jogosoknak tartja és ha bolgár államférfi lenne, be is avatkozna a háborúba, hogy a követeléseket megvalósítsa. Metaxas miniszterelnöknek sohasem volt ilyen természetű megbeszélése bolgár diplomatával.

BELGRAD. A hadügyminisztérium napiparancsot közöl és abban ismerteti a több korosztályhoz tartozók katonai összpontosításának okait. Ezek szerint nagymennyiségű új hadianyag érkezett és ezért szükséges, hogy a tartalékosok kellő időben megismerkedjenek ezekkel az anyagokkal.

ZÁGRÁB. Azokat a választásokat, amelyeket a jövő vasárnap kellett volna Horvátországban megtartani, bizonytalan időre elhalasztották.

LONDON. A hadügyminisztérium közli, hogy az ausztráliai csapatok második csoportja is megérkezett.

ISZTAMBUL. A Stefani-ügynökség jelenti, hogy az a híradás, amely szerint a Törökországban élő olaszoknak azt tanácsolták, hogy utazzanak haza, minden alapot nélkülöz.

BASEL. Péntek hajnalban a franciák felrobbantották a Baseltől 7 kilométernyire levő Rajna-híd balpartját pilléreit.

Versailles. (Rador.) Az elmúlt éjszaka 12 óra tájban ellenséges repülőgép több bombát dobott a városra, anélkül, hogy komolyabb kárt okozott volna. A jelelhárító utagek a gépet elűzték.

LEGUJABB SPORT

Megérkeztek a román válogatott tagjai Budapestre

Budapestről jelentik: A vasárnap Budapestre jöttele elé csütörtökön akadályok gördültek, mert a román futballszövetség ötven utast jelentett be és ezek számára a kollektív utlevél kiállítására nehézségekbe ütközött. A magyar labdarúgó szövetség tanácsára a román futballcsapat pénteken reggel mégis utnak indult Bucurestiből Budapest felé. Dr. Gidófalvy Pál, a magyar labdarúgó szövetség miniszteri biztosa pénteken délelőtt eljárat az illetékes hatóságoknál és sikerült kieszközölnie, hogy a román labdarúgócsapat és annak kísérei megkapják a beutazási engedélyt. A csapatot a magyar határon dr. Ulin András, a magyar szövetség csabai alosztályának elnöke fogadta és Gervay József kísérte tovább Budapest felé. A csapat és kísérei este 10 órakor érkeztek meg a magyar fővárosba.